

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบประเมินการกำกับดูแลกิจการ

ข้อ	หลักเกณฑ์
204	หมวดที่ 1 สิทธิในส่วนของผู้ถือหุ้น
1	บริษัทให้สิทธิอื่นแก่ผู้ถือหุ้น นอกเหนือจากสิทธิในการลงคะแนนเสียงหรือไม่ ได้แก่ สิทธิการรับส่วนแบ่งในเงินปันผลอย่างเท่าเทียมกัน สิทธิในการรับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันในการรับซื้อหุ้นคืน เป็นต้น
2	คำตอบแทนกรรมการบริษัทได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นเป็นประจำทุกปีหรือไม่
3	มีนโยบายและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณา และในการเสนอวาระคำตอบแทนกรรมการให้ผู้ถือหุ้นพิจารณานโยบายและวิธีการในการกำหนดคำตอบแทนหรือไม่อย่างไร
4	คุณภาพของหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นใน 1 ปีที่ผ่านมา 4.1 การพิจารณาแต่งตั้งกรรมการ มีการระบุชื่อพร้อมประวัติกรรมการที่ต้องเสนอแต่งตั้งให้ผู้ถือหุ้นทราบหรือไม่ 4.2 การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี ต้องระบุชื่อผู้สอบบัญชี บริษัทที่สังกัด ประวัติรวมทั้งค่าบริการไว้ครบถ้วนชัดเจนหรือไม่ 4.3 การพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินปันผล มีการเปิดเผยนโยบายการจ่ายเงินปันผล จำนวนเงินปันผลที่จ่าย พร้อมทั้งเหตุผลและข้อมูลประกอบการพิจารณาหรือไม่ 4.4 ในหนังสือนัดประชุม มีการระบุวัตถุประสงค์และเหตุผลของแต่ละวาระที่เสนอหรือไม่ 4.5 ในหนังสือนัดประชุม มีการระบุความเห็นของคณะกรรมการในแต่ละวาระที่เสนอหรือไม่
5	ประธานกรรมการบริษัทได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่
6	การเข้าร่วมประชุมสามัญประจำปีของกรรมการผู้บริหาร 6.1 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการ(ผู้บริหารสูงสุด) ของบริษัทได้เข้าร่วมในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นหรือไม่ 6.2 ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นมีการบันทึกรายชื่อกรรมการที่เข้าร่วมการประชุมหรือไม่
7	ประธานอนุกรรมการชุดต่างๆ ได้เข้าร่วมประชุมสามัญประจำปีของบริษัทหรือไม่ 7.1 ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ 7.2 ประธานคณะกรรมการคำตอบแทน 7.3 ประธานคณะกรรมการสรรหา 7.4 ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ 7.5 ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

ข้อ	หลักเกณฑ์
8	<p>คุณภาพของรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น</p> <p>8.1 มีการบันทึกเกี่ยวกับการแจ้งวิธีการลงคะแนนและนับคะแนนให้ผู้ถือหุ้นทราบหรือไม่</p> <p>8.2 มีการเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นซักถาม และบันทึกคำถามและคำตอบไว้หรือไม่</p> <p>8.3 ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น ได้มีการบันทึกมติที่ประชุมไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งคะแนนเสียงที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียงในทุกๆ วาระที่ต้องมีการลงคะแนนเสียงหรือไม่</p>
9	<p>โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทมีกลไกในการป้องกันการครอบงำกิจการ หรือไม่</p> <p>9.1 มีการถือหุ้นไขว้ในกลุ่มของบริษัทหรือไม่ (1)</p> <p>9.2 มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบปิรามิดในกลุ่มของบริษัทหรือไม่ (1)</p> <p>9.3 คณะกรรมการบริษัทมีการถือหุ้นรวมกันเกินกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นที่ออกแล้วของบริษัทหรือไม่ (1)</p> <p>9.4 บริษัทมีสัดส่วนของหุ้นรายย่อย (free float) มากกว่าร้อยละ 25 หรือไม่</p> <p>9.5 ผู้ถือหุ้นลำดับแรกถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 51 ของหุ้นที่ออกแล้วของบริษัทหรือไม่ (1)</p> <p>9.6 ผู้ถือหุ้นสามลำดับแรกถือหุ้นรวมกันเกินกว่าร้อยละ 51 ของหุ้นที่ออกแล้วของบริษัทหรือไม่ (1)</p>
10	<p>บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุม หรือส่งคำถามเกี่ยวกับบริษัทล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นหรือไม่</p>
11	<p>ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการ บริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการเป็นรายบุคคลหรือไม่</p>
12	<p>ในการประชุมสามัญ/วิสามัญผู้ถือหุ้นแต่ละครั้งได้มีการเพิ่มวาระอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้ในหนังสือนัดประชุมที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติหรือไม่ (1)</p>
<b>หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน</b>	
1	<p>บริษัทให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นในการออกเสียงลงคะแนนในแบบ 1 หุ้นต่อ 1 เสียงหรือไม่</p>
2	<p>บริษัทมีช่องทางให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยมีส่วนร่วมในการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการหรือไม่</p>
3	<p>บริษัทมีนโยบายป้องกันการใช้ข้อมูลภายในของบริษัท และได้เผยแพร่ให้พนักงานผู้บริหารและกรรมการบริษัททราบหรือไม่</p>
4	<p>ในปีที่ผ่านมา เคยเกิดกรณีที่กรรมการ/ผู้บริหารของบริษัทมีการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลภายในหรือไม่ (1)</p>

ข้อ	หลักเกณฑ์
5	ในกรณีมีรายการที่เกี่ยวข้องกัน บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับชื่อและความสัมพันธ์ของบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน นโยบายการกำหนดราคาและมูลค่ากิจการ หรือขออนุมัติจากผู้ถือหุ้นตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ ก่อนทำรายการหรือไม่
6	บริษัทมีโครงสร้างแบบกลุ่มธุรกิจที่มีการทำรายการระหว่างกันในลักษณะที่อาจมีความขัดแย้งของผลประโยชน์มากหรือไม่ (1)
7	บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ เกี่ยวกับรายการระหว่างกันในปีที่ผ่านมาหรือไม่
8	บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ เกี่ยวกับการซื้อขายสินทรัพย์ ในปีที่ผ่านมาหรือไม่
9	บริษัทอำนวยความสะดวกแก่ตัวแทนผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง โดยการส่งแบบการมอบฉันทะไปพร้อมหนังสือนัดประชุมหรือไม่
10	<p>การประชุมผู้ถือหุ้น</p> <p>10.1 ในหนังสือการนัดประชุมผู้ถือหุ้น ได้มีการระบุถึงเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการมอบฉันทะไว้อย่างชัดเจนหรือไม่</p> <p>10.2 บริษัทมีการกำหนดเงื่อนไขซึ่งทำให้ยากต่อการมอบฉันทะของผู้ถือหุ้นหรือไม่</p>
11	บริษัทมีการจัดส่งหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าก่อนการประชุมอย่างน้อย 21 วันก่อนวันประชุมหรือไม่
12	บริษัทได้ประกาศกำหนดการประชุมและวาระการประชุมผู้ถือหุ้นไว้บนเว็บไซต์ของบริษัทล่วงหน้ามากกว่า 30 วันก่อนวันประชุมหรือไม่
13	บริษัทได้กำหนดวิธีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการโดยการลงคะแนนเสียงแบบสะสม(Cumulative Voting) หรือไม่
14	บริษัทมีการส่งหนังสือนัดประชุมและเอกสารประกอบการประชุมเป็นภาษาอังกฤษให้กับผู้ถือหุ้นต่างชาติหรือไม่
15	บริษัทมีรายการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทที่ไม่ใช่บริษัทย่อยของบริษัท หรือไม่ (1)
<b>หมวดที่ 3 การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย</b>	
1	บริษัทนำเสนอสารหรือคำมั่นเชิงนโยบายจากประธานกรรมการหรือกรรมการผู้จัดการที่สะท้อนเกี่ยวกับแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท

ข้อ	หลักเกณฑ์
2	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อลูกค้าหรือไม่
3	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อคู่แข่งหรือไม่
4	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อคู่ค้าหรือไม่
5	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่หรือไม่
6	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติต่อสังคมหรือไม่
7	บริษัทมีนโยบายการเสียภาษีถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่
8	บริษัทมีการกำหนดนโยบายการดำเนินธุรกิจภายใต้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมหรือไม่
9	บริษัทมีการกำหนดนโยบายการประหยัดพลังงาน รวมทั้งการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่
10	บริษัทจัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนหรือไม่
11	บริษัทมีการกำหนดนโยบายที่จะไม่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่
12	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ล่วงละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์หรือไม่
13	บริษัทมีนโยบายต่อต้านการทุจริตและห้ามจ่ายสินบนเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของบริษัทหรือไม่
14	บริษัทมีช่องทางที่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถติดต่อ/ร้องเรียนในเรื่องที่อาจเป็นปัญหา กับคณะกรรมการได้โดยตรงหรือไม่
15	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัย และสุขอนามัยให้แก่พนักงานหรือไม่
16	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่พนักงานหรือไม่
17	บริษัทมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานหรือไม่
18	บริษัทมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้และศักยภาพของพนักงานหรือไม่
19	บริษัทมีการให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อมหรือไม่

ข้อ	หลักเกณฑ์
20	บริษัทมีโครงการให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ถือหุ้นที่เป็นพนักงาน หรือมีแผนการจูงใจพนักงานในระยะยาวที่นำไปสู่การสร้างมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นที่เป็นพนักงาน
21	บริษัทมีข้อพิพาททางกฎหมายทางด้านแรงงานกับพนักงาน หรือไม่ (1)
22	ในปีปัจจุบันบริษัทได้รับคืนภาษีเงินได้นิติบุคคล/ภาษีมูลค่าเพิ่ม/ภาษีหัก ณ ที่จ่าย จากกรมสรรพากรหรือไม่
23	ในปีปัจจุบันบริษัทมีภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ที่ไม่ขอคืนหรือไม่ (1)
24	ในปีปัจจุบันบริษัทมีการใช้สิทธิขาดทุนสะสมมาไม่เกิน 5 รอบระยะเวลาบัญชีหรือไม่
25	บริษัทถูกประเมินภาษีเพิ่มเติมจากกรมสรรพากรหรือไม่ (1)
26	บริษัทมีข้อพิพาทกับหน่วยงานของรัฐ (กรมสอบสวนคดีพิเศษ/กรมป่าไม้/กรมศุลกากร/กรมสรรพสามิต/กรมสรรพากร)หรือไม่ (1)
<b>หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส</b>	
<b>โครงสร้างในส่วนของเจ้าของและความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน</b>	
1	บริษัทมีการเปิดเผยโครงสร้างผู้ถือหุ้นอย่างโปร่งใสหรือไม่อย่างไร 1.1 มีการแจแจงโครงสร้างผู้ถือหุ้นหรือไม่ 1.2 โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เปิดเผยแสดงให้เห็นถึงผู้ถือหุ้นที่แท้จริงของบริษัทได้อย่างชัดเจน 1.3 มีการเปิดเผยข้อมูลการถือหุ้นของกรรมการไว้หรือไม่ 1.4 มีการเปิดเผยข้อมูลการถือหุ้นของผู้บริหารไว้หรือไม่
2	บริษัทมีโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจายหุ้น คือสัดส่วนของหุ้นรายย่อย (free float) มากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่
3	บริษัทมีโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่แท้จริงในลักษณะการถือหุ้นไขว้หรือไม่ (1)
<b>การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสทางการเงิน</b>	
4	บริษัทมีการใช้มาตรฐานบัญชี ฉบับที่ 56 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี หรือมาตรฐานบัญชี ฉบับที่ 12 ภาษีเงินได้หรือไม่
5	บริษัทมีการเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินเกี่ยวกับวิธีการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือไม่
6	บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลการทำรายการระหว่างกันครบถ้วนหรือไม่ (ชื่อของบุคคลที่มีการทำรายการระหว่างกัน ความสัมพันธ์ ลักษณะของรายการ เงื่อนไข/นโยบายราคา และมูลค่ารายการ)

ข้อ	หลักเกณฑ์
7	บริษัทมีการเปิดเผยรายการนอกงบแสดงฐานะการเงิน(Off Balance Sheet) หรือไม่
8	บริษัทมีการตั้งสาขาในดินแดนหลบเลี่ยงภาษี (Tax Haven)หรือไม่ (1)
9	บริษัทมีโครงสร้างหนี้สินมากกว่าเงินทุนหรือโครงสร้างทุนต่ำ (Thin Capitalizations) หรือไม่ (1)
10	<p>การตรวจสอบภายในของบริษัท</p> <p>10.1 บริษัทได้มีการตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระหรือไม่</p> <p>10.2 บริษัทได้มีการเปิดเผยผู้ซึ่งรับทราบผลการตรวจสอบภายในหรือไม่</p>
11	บริษัทว่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในจากหน่วยงานภายนอกหรือไม่
12	บริษัทว่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในจากหน่วยงานภายนอกที่มีความเป็นอิสระและมีความน่าเชื่อถือหรือไม่
13	<p>บริษัทแบ่งแยกการว่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายนอกคนละสำนักงานหรือไม่</p> <p>13.1 แบ่งแยกระหว่างผู้ตรวจสอบภายในและภายนอก</p> <p>13.2 มีการให้บริการอื่น (ปรึกษาทางด้านภาษี)จากผู้สอบบัญชีหรือไม่</p>
14	<p>บริษัทเปิดเผยรายงานการควบคุมภายใน เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้หรือไม่</p> <p>14.1 สภาพแวดล้อมของการควบคุม</p> <p>14.2 การประเมินความเสี่ยง</p> <p>14.3 กิจกรรมการควบคุม</p> <p>14.4 ข้อมูลและการสื่อสาร</p> <p>14.5 การติดตามและประเมินผล</p>
15	บริษัทว่าจ้างผู้สอบบัญชีที่มีความเป็นอิสระและมีความน่าเชื่อถือหรือไม่
16	<p>งบการเงินของบริษัทได้รับการรับรองจากผู้สอบบัญชีแบบใดดังนี้</p> <p>16.1 รับรองโดยไม่มีเงื่อนไข</p> <p>16.2 รับรองโดยไม่มีเงื่อนไขแต่มีข้อสังเกต</p> <p>16.3 รับรองโดยมีเงื่อนไขของสถานการณ์ความไม่แน่นอน</p> <p>16.4 รับรองโดยไม่แสดงความเห็น</p>
17	<p>บริษัทมีการปรับเปลี่ยนการใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีหรือไม่</p> <p>17.1 ปรับเปลี่ยนการใช้บริการภายในกลุ่มของ BIG 4</p>

ข้อ	หลักเกณฑ์
	17.2 เปลี่ยนจากการให้บริการจาก BIG 4 เป็นสำนักงานสอบบัญชีทั่วไป 17.3 ปรับเปลี่ยนการให้บริการภายในกลุ่มของสำนักงานสอบบัญชีทั่วไป 17.4 เปลี่ยนการให้บริการจากสำนักงานสอบบัญชีทั่วไปเป็น BIG 4 17.5 ยังคงให้บริการ BIG 4 เดิม 17.6 ยังคงให้บริการ Non-BIG 4 เดิม
18	บริษัทมีนโยบายการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่
19	บริษัทมีการเปิดเผยค่าสอบบัญชีในรายงานประจำปี/แบบ 56-1 หรือไม่
20	บริษัทมีการเปิดเผยค่าบริการอื่นของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปี/แบบ 56-1 หรือไม่
21	บริษัทจ่ายค่าที่ปรึกษา/ค่าบริการอื่นให้แก่ผู้สอบบัญชีน้อยกว่าค่าสอบบัญชีบริษัทหรือไม่
22	การประเมินคุณภาพของรายงานประจำปีในหัวข้อดังต่อไปนี้ 22.1 ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน 22.2 ลักษณะการประกอบธุรกิจและภาวะการแข่งขัน 22.3 ประวัติของคณะกรรมการและผู้บริหาร 22.4 การระบุว่าการรวมการรายได้เป็นกรรมการอิสระ 22.5 การเปิดเผยหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ 22.6 นโยบายและหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูง 22.7 การเปิดเผยค่าตอบแทนกรรมการเป็นรายบุคคล 22.8 การเปิดเผยข้อมูลการเข้าร่วมประชุมของกรรมการแต่ละคน 22.9 ความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของบริษัท 22.10 ข้อพิพาททางกฎหมาย
	<b>โครงสร้างของกรรมการและกระบวนการจัดการ</b>
23	บริษัทมีการกำหนดนโยบายให้กรรมการของบริษัทต้องรายงานการซื้อ-ขายหุ้น/ถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทให้ที่ประชุมคณะกรรมการทราบหรือไม่
24	บริษัทมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการหรือไม่
25	บริษัทจัดให้มีการสื่อสารข้อมูลของบริษัทผ่านช่องทางที่หลากหลายดังต่อไปนี้หรือไม่ 25.1 รายงานประจำปี 25.2 เว็บไซต์ของบริษัท 25.3 การพบปะกับนักวิเคราะห์

ข้อ	หลักเกณฑ์
	25.4 การแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน/การจัดทำจดหมายข่าวที่นำเสนอถึงฐานะการเงินของบริษัท
26	<p>บริษัทมีเว็บไซต์ที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่</p> <p>26.1 ลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัท</p> <p>26.2 นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการและผู้บริหาร</p> <p>26.3 งบการเงินของบริษัท</p> <p>26.4 เอกสารข่าว (Press Release) ของบริษัท</p> <p>26.5 โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัท</p> <p>26.6 โครงสร้างขององค์กร</p> <p>26.7 โครงสร้างของกลุ่มธุรกิจ (ถ้ามี)</p> <p>26.8 นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับด้านนักลงทุนสัมพันธ์</p> <p>26.9 รายงานประจำปีที่สามารถดาวน์โหลดได้</p> <p>26.10 มีการนำเสนอข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ</p> <p>26.11 มีหนังสือนัดประชุมและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น</p> <p>26.12 มีรายงานประจำปีภาษาอังกฤษ</p> <p>26.13 ข้อมูลที่นำเสนอมีความทันสมัย</p>
27	ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีประวัติการส่งรายงานทางการเงินรายไตรมาสล่าช้าหรือไม่ (1)
28	ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีประวัติการส่งรายงานทางการเงินรายปีล่าช้าหรือไม่ (1)
29	ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีประวัติให้แก้ไขงบการเงินรายไตรมาสจากคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หรือไม่ (1)
30	ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีประวัติให้แก้ไขงบการเงินรายปีจากคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หรือไม่ (1)
31	บริษัทมีการเปิดเผยหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในรายงานประจำปี/แบบ 56-1 หรือไม่
	<b>หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ</b>
	<b>ทางด้านนโยบายและการประเมินผล</b>
1	บริษัทมีการจัดทำนโยบายกำกับดูแลกิจการเป็นของตนเองหรือไม่
2	บริษัทมีการจัดให้มีนโยบายจริยธรรมธุรกิจหรือคู่มือจรรยาบรรณ สำหรับกรรมการผู้บริหารและพนักงานของบริษัทหรือไม่

ข้อ	หลักเกณฑ์
3	บริษัทมีการกำหนดวิสัยทัศน์/พันธกิจของบริษัทไว้หรือไม่อย่างไร
4	บริษัทได้จัดทำนโยบายบริหารความเสี่ยงหรือไม่
5	บริษัทมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งของผลประโยชน์หรือไม่
6	บริษัทมีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายบริหารไว้ชัดเจนหรือไม่
7	คณะกรรมการมีการประเมินผลงานประจำปีของตนเองหรือไม่
8	บริษัทจัดให้มีการประเมินผลงานประจำปีของผู้บริหารสูงสุดของบริษัทหรือไม่
9	บริษัทได้ดูแลให้มีการจัดทำแผนสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของบริษัทหรือไม่
	<b>โครงสร้างของคณะกรรมการ</b>
10	ขนาดของคณะกรรมการมีจำนวน 5 – 12 คนหรือไม่
11	คณะกรรมการบริษัทมีกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารมากกว่าร้อยละ 66 หรือไม่
12	คณะกรรมการบริษัทมีกรรมการที่เป็นกรรมการอิสระมากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่
13	บริษัทได้นิยามความเป็นอิสระของกรรมการและเปิดเผยไว้ให้เป็นทราบหรือไม่
14	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านบัญชีหรือไม่
15	คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านบัญชีหรือการเงินอย่างน้อย 1 คนหรือไม่
16	กรรมการผู้จัดการจบการศึกษาขั้นต้นทางการบริหารธุรกิจหรือไม่
17	คณะกรรมการบริษัทจัดให้มีการประชุมพิเศษกรรมการใหม่หรือไม่
18	กรรมการของบริษัทมากกว่าร้อยละ 75 ได้เข้าร่วมฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่กรรมการหรือไม่
19	บริษัทมีการสนับสนุนให้กรรมการเข้าอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่กรรมการอย่างน้อย 1 คนหรือไม่
	<b>ความขัดแย้งของผลประโยชน์</b>
20	ประธานกรรมการบริษัท 20.1 ประธานกรรมการบริษัทเป็นอิสระหรือไม่ 20.2 ประธานกรรมการบริษัทและผู้บริหารสูงสุดของบริษัทเป็นบุคคลเดียวกันหรือไม่ (1)
21	บริษัทมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนบริษัทที่กรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการไว้ไม่เกิน 3 แห่ง (โดยไม่มีข้อยกเว้นหรือไม่)

ข้อ	หลักเกณฑ์
22	บริษัทมีการกำหนดนโยบายจำกัดจำนวนวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระโดยจำกัดไม่เกิน 2 วาระหรือไม่เกิน 6 ปี (โดยไม่มีข้อยกเว้นหรือไม่)
23	บริษัทมีการกำหนดนโยบายการไปดำรงตำแหน่งกรรมการที่บริษัทอื่นของกรรมการผู้จัดการหรือไม่
24	บริษัทเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดของสัญญาสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันหรือไม่
25	บริษัทมีการเปิดเผยจำนวนเงินที่จ่ายให้แก่กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารอิสระหรือไม่
26	บริษัทมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการบริษัทหรือไม่
27	<p>การตรวจสอบภายในของบริษัท</p> <p>27.1 บริษัทกำหนดคณะกรรมการผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในเพื่อทำหน้าที่ในบริษัท หรือกรณีจ้างบุคคลภายนอก บริษัทได้ระบุรายชื่อบุคคลภายในบริษัทที่กระทำการดูแล</p> <p>27.2 การรายงานการตรวจสอบภายในจะส่งรายงานไปยังคณะกรรมการตรวจสอบ</p> <p>27.3 บริษัทมีการตรวจสอบว่าการควบคุมภายในมีความเพียงพอและเหมาะสม ซึ่งสามารถป้องกันทรัพย์สินของบริษัทจากการที่ผู้บริหารนำไปใช้โดยมิชอบหรือไม่</p>
	<b>ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ</b>
28	<p>การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ</p> <p>28.1 บริษัทมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบหรือไม่</p> <p>28.2 มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบไว้อย่างชัดเจนหรือไม่</p>
	<p>28.3 มีการเปิดเผยประวัติและคุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบไว้ให้เป็นที่ทราบหรือไม่</p> <p>28.4 สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการอิสระทั้งหมดหรือไม่</p> <p>28.5 มีการเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการตรวจสอบหรือไม่</p>
29	<p>การแต่งตั้งคณะกรรมการค่าตอบแทน</p> <p>29.1 คณะกรรมการมีการจัดตั้งคณะกรรมการค่าตอบแทนหรือไม่</p> <p>29.2 มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการค่าตอบแทนไว้อย่างชัดเจนหรือไม่</p> <p>29.3 คณะกรรมการค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการอิสระมากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่</p>

ข้อ	หลักเกณฑ์
	29.4 ประธานคณะกรรมการค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระหรือไม่ 29.5 มีการเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการค่าตอบแทนและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการค่าตอบแทนหรือไม่
30	การแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา 30.1 คณะกรรมการมีการจัดตั้งคณะกรรมการสรรหาหรือไม่ 30.2 มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสรรหาไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ 30.3 คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการอิสระมากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่ 30.4 ประธานคณะกรรมการสรรหาเป็นกรรมการอิสระหรือไม่ 30.5 มีการเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการสรรหาและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการสรรหาหรือไม่
31	การแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ 31.1 คณะกรรมการมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการหรือไม่ 31.2 มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ 31.3 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วยกรรมการอิสระมากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่ 31.4 ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการเป็นกรรมการอิสระหรือไม่ 31.5 มีการเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการกำกับดูแลกิจการหรือไม่
32	การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง 32.1 คณะกรรมการมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ 32.2 มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ 32.3 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยกรรมการอิสระมากกว่าร้อยละ 50 หรือไม่ 32.4 ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเป็นกรรมการอิสระหรือไม่ 32.5 มีการเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการบริหารความเสี่ยงหรือไม่

ข้อ	หลักเกณฑ์
33	คณะกรรมการได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการรวมมากกว่า 6 ครั้งต่อปีหรือไม่
34	ในปีที่ผ่านมา กรรมการของบริษัทแต่ละคนเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของการประชุมคณะกรรมการทั้งหมด
35	บริษัทมีโครงการสิทธิพิเศษเพื่อจูงใจในการทำงานของผู้บริหารระดับสูงหรือไม่ (ESOP) โดยมีระยะเวลาในการใช้สิทธิมากกว่า 3 ปี และกำหนดราคาการใช้สิทธิสูงกว่าราคาตลาด ณ ช่วงเวลาที่มีการจัดสรรสิทธิ รวมทั้งไม่มีการกระตุกตัวเกินร้อยละ 5
36	<p>การประเมินคุณภาพรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบจากรายงานประจำปี</p> <p>36.1 การเปิดเผยจำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ</p> <p>36.2 การประเมินและการสอบถามระบบการควบคุมภายใน</p> <p>36.3 การทำรายการระหว่างกัน</p> <p>36.4 การพิจารณาเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชี</p> <p>36.5 การสอบถามรายงานทางการเงิน</p> <p>36.6 การดูแลด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและนโยบาย</p> <p>36.7 ข้อสรุป/ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบต่อการดำเนินการในด้านต่างๆ</p>
37	บริษัทมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินเสนอไว้ในรายงานประจำปีหรือไม่
38	ในปีที่ผ่านมา คณะกรรมการของบริษัท ผู้บริหารหรือบุคคลภายในบริษัท มีประวัติการกระทำผิดกฎระเบียบของ ก.ล.ต./ตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือไม่ (1)
39	<p>39.1 ในปีที่ผ่านมากรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารได้มีการประชุมระหว่างกันเองหรือไม่อย่างไร</p> <p>39.2 ในปีที่ผ่านมาคณะกรรมการตรวจสอบได้มีการเข้าร่วมประชุมกับผู้สอบบัญชี โดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมหรือไม่</p>
40	ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีการกระทำที่ขัดต่อกฎระเบียบที่เป็นความผิดร้ายแรง หรือไม่

หมายเหตุ: (1) = ให้คะแนนตรงกันข้าม

## ภาคผนวก ข แนวคิดการบริหารกำไร

การบริหารกำไรด้วยวิธีคงค้าง (Accrual-Based Earnings Management) สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท โดยแบ่งตามระยะเวลา (Time Period) ได้แก่ รายการคงค้างหมุนเวียน (Current Accruals) และรายการคงค้างระยะยาว (Long-term Accruals) แบ่งตามการควบคุมทางการบริหาร (Managerial Control) ได้แก่ ส่วนที่เกิดจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary) และส่วนที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติหรือส่วนที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Nondiscretionary)

แนวคิดตามตัวแบบของ Modified Jones (1991) แบ่งระดับการบริหารกำไร ที่ใช้ ดุลยพินิจ ออกเป็น 2 ประเภทคือ รายการคงค้างหมุนเวียนโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Current Accruals: DCA) และรายการคงค้างระยะยาวโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Long-term Accruals: DLA) สามารถคำนวณได้ดังนี้

รายการคงค้างหมุนเวียนโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) คำนวณจากความแตกต่างระหว่างรายการคงค้างหมุนเวียนรวม (TCA) หาดด้วยสินทรัพย์รวมต้นปี และรายการคงค้างหมุนเวียนที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติ (NDCA)

$$DCA_{it} = TCA_{it}/A_{i,t-1} - NDCA_{it}$$

ซึ่ง  $TCA_{it}/A_{i,t-1}$  และ  $NDCA_{it}$  คำนวณได้จาก

$$TCA_{it}/A_{i,t-1} = \alpha_1[1/A_{i,t-1}] + \alpha_2[(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/A_{i,t-1}] + \epsilon_{it}$$

$$NDCA_{it} = a_1[1/A_{i,t-1}] + a_2[(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/A_{i,t-1}]$$

$$TCA_{it} = (\Delta CA_{it} - \Delta Cash_{it}) - (\Delta CL_{it} - \Delta STDEBT_{it} - \Delta ITP_{it})$$

โดย  $TCA_{it}/A_{i,t-1}$  = รายการคงค้างหมุนเวียนหารด้วยสินทรัพย์รวม

$A_{i,t-1}$  = สินทรัพย์รวม

$\Delta REV_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของยอดขายรายได้

$\Delta REC_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของยอดลูกหนี้

$\Delta CA_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์หมุนเวียน

$\Delta Cash_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของเงินสด

$\Delta CL_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินหมุนเวียน

$\Delta STDEBT_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี

$\Delta ITP_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย

รายการคงค้างระยะยาวโดยใช้ดุลพินิจของผู้บริหาร (DLA) คำนวณจากความแตกต่างระหว่างรายการคงค้างรวม (TA) หาดด้วยสินทรัพย์รวมต้นปี และรายการคงค้างระยะยาวที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติ (NDLA) สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$DLA_{it} = TA_{it}/A_{i,t-1} - NDLA_{it} \text{ ซึ่ง } TA_{it}/A_{i,t-1} \text{ และ } NDLA_{it} \text{ คำนวณได้จาก}$$

$$TA_{it}/A_{i,t-1} = \alpha_1[1/A_{i,t-1}] + \alpha_2[(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/A_{i,t-1}] + \alpha_3(PPE_{it}/A_{i,t-1}) + \varepsilon_{it}$$

$$NDLA_{it} = a_1[1/A_{i,t-1}] + a_2[(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/A_{i,t-1}] + a_3(PPE_{it}/A_{i,t-1})$$

โดย  $TA_{it}/A_{i,t-1}$  = รายการคงค้างรวมหาดด้วยสินทรัพย์รวม

$$TA_{it} = NI - CFO \text{ หรือคำนวณได้จาก}$$

$$TA_{it} = (\Delta CA_{it} - \Delta Cash_{it}) - (\Delta CL_{it} - \Delta STDEBT_{it} - \Delta ITP_{it}) - \Delta DEP_{it}$$

$$A_{i,t-1} = \text{สินทรัพย์รวม}$$

$$\Delta REV_{it} = \text{การเปลี่ยนแปลงของยอดขายรายได้}$$

$$\Delta REC_{it} = \text{การเปลี่ยนแปลงของยอดลูกหนี้}$$

$$PPE_{it} = \text{ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์}$$

$$\Delta DEP_{it} = \text{ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย}$$

$$NI = \text{กำไรสุทธิ}$$

$$CFO = \text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน}$$

แนวคิดตามตัวแบบของ Kothari, et al. (2005) ได้พัฒนามาจากตัวแบบของ Modified Jones (1991) โดยเพิ่มตัวแปรผลตอบแทนของสินทรัพย์ (ROA) แบ่งตามระยะเวลาได้ 2 ประเภท คือ รายการคงค้างหมุนเวียน (The Cross-Sectional Performance-Adjusted Current Discretionary Accruals: PACDA) และ รายการคงค้างรวม (The Cross-Sectional Performance-Adjusted Discretionary Accruals: PADA) สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$PACDA_{it} = TCA_{it}/A_{i,t-1} - ECA_{it}$$

ซึ่ง  $TCA_{it}/A_{i,t-1}$  และ  $ECA_{it}$  คำนวณได้จาก

$$TCA_{it}/A_{i,t-1} = \alpha_1[1/A_{i,t-1}] + \alpha_2[(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/A_{i,t-1}] + \alpha_3 ROA_{i,t-1} + \varepsilon_{it}$$

$$ECA_{it} = a_1[1/A_{i,t-1}] + a_2[(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/A_{i,t-1}] + a_3 ROA_{i,t-1}$$

$$TCA_{it} = (\Delta CA_{it} - \Delta Cash_{it}) - (\Delta CL_{it} - \Delta STDEBT_{it} - \Delta ITP_{it})$$

โดย  $TCA_{it}/A_{i,t-1}$  = รายการคงค้างหมุนเวียนหาดด้วยสินทรัพย์รวม

$$A_{i,t-1} = \text{สินทรัพย์รวม}$$

$$\Delta REV_{it} = \text{การเปลี่ยนแปลงของยอดขายรายได้}$$

- $\Delta REC_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของยอดลูกหนี้  
 $ROA_{i,t-1}$  = ผลตอบแทนของสินทรัพย์  
 $ECA_{it}$  = รายการคงค้างหมุนเวียนที่คาดหวัง (Expected Current Accruals)  
 $\Delta CA_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์หมุนเวียน  
 $\Delta Cash_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของเงินสด  
 $\Delta CL_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินหมุนเวียน  
 $\Delta STDEBT_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี  
 $\Delta ITP_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย

รายการคงค้างรวม (The Cross-Sectional Performance-Adjusted Discretionary Accruals: PADA) สามารถคำนวณได้ดังนี้

- $PADA_{it} = TA_{it}/A_{i,t-1} - EA_{it}$  ซึ่ง  $TA_{it}/A_{i,t-1}$  และ  $EA_{it}$  คำนวณได้จาก  
 $TA_{it}/A_{i,t-1} = \alpha_1[1/A_{i,t-1}] + \alpha_2[(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/A_{i,t-1}] + \alpha_3(PPE_{it}/A_{i,t-1}) + \alpha_4 ROA_{i,t-1} + \epsilon_{it}$   
 $EA_{it} = a_1[1/A_{i,t-1}] + a_2[(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/A_{i,t-1}] + a_3(PPE_{it}/A_{i,t-1}) + a_4 ROA_{i,t-1}$   
 โดย  $TA_{it}/A_{i,t-1}$  = รายการคงค้างรวมหารด้วยสินทรัพย์รวม  
 $TA_{it} = NI - CFO$  หรือคำนวณได้จาก  
 $= (\Delta CA_{it} - \Delta Cash_{it}) - (\Delta CL_{it} - \Delta STDEBT_{it} - \Delta ITP_{it}) - \Delta DEP_{it}$   
 $A_{i,t-1}$  = สินทรัพย์รวม  
 $EA_{it}$  = รายการคงค้างที่คาดหวัง (Expected Accruals)  
 $\Delta REV_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของยอดรายได้  
 $\Delta REC_{it}$  = การเปลี่ยนแปลงของยอดลูกหนี้  
 $PPE_{it}$  = ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์  
 $ROA_{i,t-1}$  = ผลตอบแทนของสินทรัพย์  
 $\Delta DEP_{it}$  = ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

การทบทวนวรรณกรรม สรุปได้ว่าตัวแบบในการวัดค่ารายการคงค้างรวม (Total Accruals) สามารถหาได้ 2 รูปแบบ คือ  $TA_{it} = NI - CFO$  และ

$$TA_{it} = (\Delta CA_{it} - \Delta Cash_{it}) - (\Delta CL_{it} - \Delta STDEBT_{it} - \Delta ITP_{it}) - \Delta DEP_{it}$$

## ภาคผนวก ค ความแตกต่างระหว่างหลักการทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษี

ข้อกำหนดที่แตกต่างกันระหว่างมาตรฐานการบัญชีของไทยและประมวลรัษฎากร ซึ่งเป็นที่มาของความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษี สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ผลแตกต่างถาวร (Permanent Difference) เป็นรายการที่จัดเป็นค่าใช้จ่าย(รายได้)ทางบัญชีแต่ไม่สามารถถือเป็นรายจ่าย(รายได้)เพื่อคำนวณกำไร (ขาดทุน)ทางภาษีเงินได้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้ ซึ่งได้แก่

1.1 รายจ่ายต้องห้าม (มาตรา 65 ตริ) เช่น เบี้ยปรับและเงินเพิ่มทางภาษีอากร รายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อกิจการในประเทศไทยเฉพาะ การคิดค่าเสื่อมราคาของรถยนต์นั่งจากมูลค่าต้นทุนเฉพาะส่วนที่เกิน 1 ล้านบาท เป็นต้น

1.2 ค่าใช้จ่ายที่มีเงื่อนไขในการหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษี เช่น รายจ่ายค่ารับรอง รายจ่ายค่าการกุศลสาธารณะ รายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬา ที่เกิดขึ้นในรอบบัญชีเกินกว่าที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร เป็นต้น

1.3 ค่าใช้จ่ายทางภาษีที่หักได้มากกว่าทางบัญชี เช่น รายจ่ายในการส่งลูกจ้างเข้ารับการศึกษาศึกษาและฝึกอบรม รายจ่ายค่าจ้างเพื่อการทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี รายจ่ายค่าสัมมนาและค่าห้องพัก เป็นต้น

1.4 เงินปันผลซึ่งเป็นไปตามมาตรา 65 ทวิ (10) แห่งประมวลรัษฎากร

2. ผลแตกต่างชั่วคราว (Temporary Difference) เป็นรายการรายได้หรือค่าใช้จ่ายที่บริษัทรับรู้ในการคำนวณกำไรทางภาษีในงวดบัญชีที่แตกต่างจากงวดบัญชีที่มีการคำนวณกำไรทางบัญชี ทำให้มีผลต่อจำนวนภาษีที่ต้องชำระในการคำนวณกำไรทางภาษีในงวดอนาคตเมื่อบริษัทได้รับหรือต้องชำระมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นจริง สาเหตุที่ทำให้กำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีแตกต่างกันสามารถสรุปได้ตามตาราง ค1 ดังนี้

## ตาราง 27 แสดงข้อแตกต่างระหว่างหลักการทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษี

รายการ	หลักการทางบัญชี	หลักเกณฑ์ทางภาษี
1. ความแตกต่างของรายการในงบแสดงฐานะการเงิน 1.1 ลูกหนี้	<p>แม่บทการบัญชี (ปรับปรุง 2552) ระบุว่าสินทรัพย์ควรรับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจะเข้าสู่กิจการ และสินทรัพย์นั้นมีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ และหากไม่มีหลักฐานเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ลูกหนี้มีจำนวนมากราย โอกาสที่ลูกหนี้บางรายจะผิดชำระหนี้จึงมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ ดังนั้นกิจการควรประมาณหนี้สงสัยจะสูญและรับรู้ลูกหนี้ที่คาดว่าจะผิดนัดเป็นค่าใช้จ่ายเนื่องจากกิจการคาดว่าประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากลูกหนี้นั้นจะลดลง (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 101 เรื่องหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ)</p>	<p>มาตรา 65 ตรี (1) "เงินสำรองต่าง ๆ ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ" เว้นแต่เงินสำรองที่กันไว้เป็นค่าเผื่อนี้สูญหรือหนี้สูญสำหรับหนี้จากการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน สำหรับกิจการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน จะจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ได้ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง (ฉบับที่ 186)</p>
1.2 สินค้าคงเหลือ	<p>ควรตีตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 เรื่อง สินค้าคงเหลือ(ปรับปรุง 2552)) โดยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะขายได้ตามปกติของธุรกิจ หักด้วยต้นทุนส่วนเพิ่มที่จะผลิตให้เสร็จและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อให้ขายสินค้านั้นได้</p>	<p>ราคาสินค้าคงเหลือในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้คำนวณตามราคาทุนหรือราคาตลาดแล้วแต่อย่างใดจะน้อยกว่า (มาตรา 65 ทวิ) โดยยอมให้หักรายจ่ายเฉพาะส่วนต่างระหว่างราคาทุนกับราคาตลาดเท่านั้น หากที่ราคาสินค้าคงเหลือด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (ซึ่งได้หักต้นทุนส่วนเพิ่มที่จะผลิตให้เสร็จและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อให้ขายสินค้านั้นได้) ส่วนต่างระหว่างราคาตลาดกับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับจะไม่ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ</p>
1.3 เงินลงทุน	<p><b>หลักทรัพย์เพื่อค้า</b> แสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมและบันทึกส่วนต่าง ๆ ระหว่างราคาตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรมเป็นรายการกำไรหรือรายการขาดทุนสุทธิในงบกำไรขาดทุน</p> <p><b>หลักทรัพย์เพื่อขาย</b> แสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมปรับลดด้วยการด้อยค่าที่เกิดขึ้น (ถ้ามี) และบันทึกส่วนต่างระหว่างราคาตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรมเป็นรายการแยกต่างหากภายใต้ส่วนของเจ้าของ โดยถือเป็นส่วนเกินทุนหรือส่วนต่ำกว่าทุน</p>	<p>1) ไม่ให้นำส่วนต่างจากการปรับมูลค่าเงินลงทุนมารวมคำนวณกำไรขาดทุนหลังภาษี เว้นแต่เงินลงทุนเพื่อค้าสามารถนำส่วนต่างจากการปรับมูลค่าให้เป็นราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่ามารวมคำนวณกำไรขาดทุนหลักภาษี (หนังสือกรมสรรพากรลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2542 เรื่อง ภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีการตีราคาสินค้าคงเหลือตามมาตรา 65 ทวิ (6) แห่งประมวลรัษฎากรกำหนดว่าราคาสินค้าคงเหลือมีความหมายรวมถึงหลักทรัพย์เพื่อค้า ซึ่งอาจตีราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า)</p>

## ตาราง 27 (ต่อ)

รายการ	หลักการทางบัญชี	หลักเกณฑ์ทางภาษี
	เงินลงทุนทั่วไป แสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุน ปรับลดด้วยการด้อยค่าที่เกิดขึ้น (ถ้ามี) (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน	2) ราคาทรัพย์สินนอกจากราคาสินค้าคงเหลือให้ถือตามราคาที่ยังซื้อทรัพย์สินนั้นได้ตามปกติ
	เงินลงทุนในบริษัทย่อย เงินลงทุนในบริษัทย่อยบันทึกด้วยวิธีราคาทุน (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 เรื่อง งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ(ปรับปรุง 2552))	3) กรณีที่มีการตีราคาเพิ่มขึ้น ห้ามมิให้นำราคาที่ตีเพิ่มขึ้นมารวมคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ (มาตรา 65 ทวิ (3))
	เงินลงทุนในบริษัทร่วม เงินลงทุนในบริษัทร่วมบันทึกด้วยวิธีส่วนได้เสีย (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม(ปรับปรุง 2555))	4) ค่าของทรัพย์สินนอกจากสินค้าที่ตีราคาต่ำลงจะถือเป็นรายจ่ายไม่ได้ (มาตรา 65 ตริ (17))
	เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า บันทึกโดยใช้วิธีส่วนได้เสียสำหรับกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า (ปรับปรุง 2555))	5) ห้ามนำผลขาดทุนจากการลดราคาเงินลงทุนมาหักเป็นรายจ่าย แม้ว่าการลดราคาจะถูกกำหนดจากหน่วยงานของรัฐ
1.4 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	เน้นหลักเนื้อหาสำคัญว่ารูปแบบทางกฎหมายกรรมสิทธิ์มิใช่เรื่องสำคัญในการพิจารณาว่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เป็นสินทรัพย์ของกิจการหรือไม่ ตัวอย่างเช่น ที่ดินตามสัญญาเช่าระยะยาวถือเป็นสินทรัพย์หากกิจการสามารถควบคุมประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดจากที่ดินนั้น	เน้นหลักรูปแบบทางกฎหมายสำคัญว่าเนื้อหา การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ถือเป็นเรื่องสำคัญในการพิจารณาว่าเป็นทรัพย์สินของกิจการหรือไม่ ตัวอย่างเช่น ที่ดินตามสัญญาเช่าระยะยาวไม่ถือเป็นทรัพย์สินของกิจการแม้ว่ากิจการสามารถควบคุมประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดที่ดินนั้น เว้นแต่สินทรัพย์จากการเช่าซื้อ/ผ่อนชำระจึงจะ
1.4.1 เนื้อหา/รูปแบบทางกฎหมาย		ยอมรับให้ถือเป็นสินทรัพย์ได้ (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 145)
1.4.2 การวัดมูลค่าเริ่มแรก	ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เข้าเกณฑ์การรับรู้เป็นสินทรัพย์ บันทึกมูลค่าเริ่มแรกด้วยราคาทุน(ราคาซื้อ ภาษีนำเข้า ภาษีซื้อที่เรียกคืนไม่ได้ และต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดหาสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์หักด้วยส่วนลดหักด้วยส่วนลดต่าง ๆ และค่าภาษีที่จะได้รับคืน) (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์)	บันทึกด้วยราคาที่ยังซื้อทรัพย์สินนั้นได้ตามปกติ (มาตรา 65 ทวิ (3))

## ตาราง 27 (ต่อ)

รายการ	หลักการทางบัญชี	หลักเกณฑ์ทางภาษี
1.4.3 ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อใช้ในการเตรียมสินทรัพย์ให้พร้อมใช้งาน	แนวทางที่กำหนดให้ปฏิบัติ : รวมเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์ได้ แต่ต้องเป็นสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม(ปรับปรุง 2552))	1) รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนหรือรายจ่ายในการต่อเติม เปลี่ยนแปลง ขยายออกไปหรือทำให้ดีขึ้นซึ่งทรัพย์สิน แต่ไม่ใช่เป็นการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิม ห้ามหักเป็นค่าใช้จ่าย (มาตรา 65 ตรี (5))
1.4.4 ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อใช้ในการเตรียมสินทรัพย์พร้อมใช้งานกรณีโครงการหยุดชะงัก	ให้หยุดนำดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์เมื่อการดำเนินการพัฒนาสินทรัพย์หยุดลงเป็นเวลาต่อเนื่อง และต้องถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดนั้น (มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม(ปรับปรุง 2552))	2) ดอกเบี้ยกู้ยืมเพื่อใช้ในการเตรียมสินทรัพย์ให้พร้อมใช้งานจึงต้องถือเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนเท่านั้น ห้ามนำดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมาถือเป็นรายจ่ายในงวดนั้น แต่ต้องนำไปรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ (หนังสือตอบข้อหารือ กรมสรรพากร)
1.4.5 รายได้ที่เกิดจากการนำเงินกู้ยืมคงเหลือจากการใช้ในโครงการไปลงทุนเป็นการชั่วคราว	ให้นำไปหักจากดอกเบี้ยจ่ายที่จะนำไปรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์นั้น (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม(ปรับปรุง 2552))	ให้ถือเป็นรายได้ทั้งจำนวนจะนำไปหักจากดอกเบี้ยจ่ายที่จะนำไปรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ไม่ได้
1.4.6 การแสดงที่ดินอาคาร และอุปกรณ์ด้วยราคาใหม่	ต้องรับรู้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ลดลงจากการตีราคาใหม่เป็นค่าใช้จ่ายทันที หากสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่เคยมีการตีราคาเพิ่มขึ้นและยังมียอดคงค้างอยู่ในส่วนของเจ้าของ ส่วนที่ลดลงจากการตีราคาใหม่ต้องนำไปหักออกจาก “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์” ได้ไม่เกินจำนวนซึ่งเคยตีราคาเพิ่มขึ้น ส่วนที่เกินให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายทันที (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16(ปรับปรุง 2552) เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	1) ค่าของสินทรัพย์นอกจากสินค้าที่ตีราคาต่ำลงจะถือเป็นรายจ่ายไม่ได้ (มาตรา 65 ตรี (17)) 2) ห้ามมิให้นำราคาที่ตีราคาเพิ่มขึ้นมารวมคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ (มาตรา 65 ทวิ (3))
1.4.7 การตัดค่าเสื่อมราคา	1) มูลค่าเสื่อมสภาพของอาคารและอุปกรณ์ต้องบันทึบบนส่วนเป็น ค่าเสื่อมราคาอย่างมีระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ 2) วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาต้องสะท้อนถึงประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่กิจการได้รับจากการใช้สินทรัพย์ (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16(ปรับปรุง 2552)เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์)	

## ตาราง 27 (ต่อ)

รายการ	หลักการทางบัญชี	หลักเกณฑ์ทางภาษี
1.4.8 การยกเลิกการใช้ งานสินทรัพย์	ต้องตัดบัญชีเมื่อจำหน่ายหรือเลิกใช้สินทรัพย์ อย่างถาวร โดยหยุดคิดค่าเสื่อมราคาเพราะ กิจการไม่ได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นอีก ต้อง รับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ เลิกใช้นั้น	กิจการจะหยุดคิดค่าเสื่อมราคาได้เมื่อมูลค่า เหลือ 1 บาท หรือขาย หรือทำลายสินทรัพย์ เท่านั้น (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 145)
1.4.9 การด้อยค่าของ สินทรัพย์	ต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าเป็น ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนทันที เว้นแต่ราคาตาม บัญชีของสินทรัพย์เป็นราคาที่ตีใหม่ ให้นำรายการ ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่ ไปลดส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ได้ไม่ เกินจำนวนส่วนเกินทุนที่เคยบันทึกไว้สำหรับ สินทรัพย์รายการเดียวกัน (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์(ปรับปรุง 2555))	ค่าของทรัพย์สินนอกจากสินค้าที่ตีราคาต่ำลง จะถือเป็นรายจ่ายไม่ได้ (มาตรา 65 ตรี (17))
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	หลักการจะคล้ายคลึงกับที่ดิน อาคาร และ อุปกรณ์	หลักการจะคล้ายคลึงกับที่ดิน อาคาร อุปกรณ์
2. ความแตกต่างของ รายการกำไรขาดทุน การรับรู้รายได้/รายจ่าย	เกณฑ์คงค้าง (แม้บทการบัญชี) และ มาตรฐานการบัญชี	เกณฑ์สิทธิ (มาตรา 65) หรือ เกณฑ์อื่น ตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. 1/2528 แก้ไขโดย ท.ป. 155/2549
2.1 รายได้จากการขาย สินค้า	รับรู้เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อที่ระบุไว้ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง รายได้	1) ให้ใช้เกณฑ์สิทธิ (เมื่อทำสัญญาซื้อขาย/ เมื่อส่งมอบสินค้า) 2) กรณีส่งสินค้าออกไปต่างประเทศให้แก่ หรือตามคำสั่งของสำนักงานใหญ่ สาขา บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ในเครือเดียวกัน ตัวการ ตัวแทน นายจ้าง หรือลูกจ้างถือเป็นการขายใน ประเทศไทยและถือราคาสินค้าตาม ราคาตลาดในวันที่ส่งไปเป็นรายได้ใน รอบระยะเวลาบัญชีที่ส่งไปนั้น (มาตรา 70 ตรี)

## ตาราง 27 (ต่อ)

รายการ	หลักการทางบัญชี	หลักเกณฑ์ทางภาษี
2.2 รับรู้รายได้จากการ เช่าซื้อ/ขายผ่อนชำระ	<p>1) รับรู้ดอกผลเช่าซื้อเป็นรายได้ทันที ถ้า ระยะเวลาตามสัญญาการเช่าซื้อไม่นาน หรือไม่เกินหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี</p> <p>2) ทอยรับรู้ดอกผลเช่าซื้อตามงวดที่ถึงกำหนด ชำระในแต่ละงวดบัญชี โดยคำนวณด้วยวิธี อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ถ้าระยะเวลาตาม สัญญาเช่าซื้อสั้นหรือครอบคลุมหลายงวด บัญชี</p> <p>3) รับรู้กำไรที่เกิดจากการขายเป็นรายได้ทั้ง จำนวนในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีการให้เช่า ซื้อหรือรับรู้เป็นรายได้ในแต่ละรอบระยะเวลา บัญชีตามงวดที่ถึงกำหนดชำระก็ได้ (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญา เช่า (ปรับปรุง 2555))</p>	<p>1) ให้ใช้เกณฑ์สิทธิ หากกรรมสิทธิ์ยังไม่ได้ โอนไปยังผู้ซื้อและมีอายุสัญญาเกินหนึ่ง รอบระยะเวลาบัญชี</p> <p>2) จะนำกำไรจากเช่าซื้อ/ขายผ่อนชำระมา รวมคำนวณเป็นรายได้ในแต่ละรอบ ระยะเวลาบัญชีตามงวดที่ถึงกำหนดชำระ ก็ได้ และจัดสรรกำไรเป็นของแต่ละรอบ ระยะเวลาบัญชี จะใช้วิธีการหลักบัญชีที่ รับรองทั่วไปวิธีใดก็ได้</p>
2.3 รายได้จากกิจการ ก่อสร้าง	<p>1) หากกิจการสามารถประมาณผลของงาน ก่อสร้างตามสัญญาได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องรับรู้รายได้ในงบกำไรขาดทุนโดย อ้างอิงกับขั้นความสำเร็จของงานก่อสร้าง</p> <p>2) หากกิจการไม่สามารถประมาณผลของงาน ก่อสร้างตามสัญญาได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องรับรู้รายได้เป็นจำนวนไม่สูงกว่า ต้นทุนการก่อสร้างที่เกิดขึ้นซึ่งมีความเป็นไปได้ ค่อนข้างแน่ที่จะได้รับคืน (มาตรฐานการ บัญชี ฉบับที่ 11 เรื่อง สัญญาก่อสร้าง (ปรับปรุง 2552))</p>	<p>1) ให้ใช้เกณฑ์สิทธิโดยนำรายได้และรายจ่าย ที่เกี่ยวข้องตามอัตราส่วนของงานที่ทำ เสร็จตามวิธีการบัญชีที่รับรองทั่วไปมารวม คำนวณเป็นรายได้และค่าใช้จ่าย ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น</p> <p>2)ให้นำเงินจ่ายล่วงหน้า จากผู้ว่าจ้างมารวม คำนวณเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้ตาม มาตรา 65 แห่งประมวลรัษฎากร (คำสั่ง กรมสรรพากรที่ ป.73/2541)</p>
2.4 รายได้ดอกเบี้ย	รับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาโดยคำนึงถึง อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์ (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง รายได้)	<p>1) ใช้เกณฑ์สิทธิ (บันทึกรายได้ดอกเบี้ยเมื่อ ถึงกำหนดตามสัญญาเงินกู้)</p> <p>2) กรณีสถาบันการเงิน จะนำรายได้ส่วนที่ เป็นดอกเบี้ยสำหรับระยะเวลาหลังจากที่ ผิดนัดชำระติดต่อกันเป็นเวลาเกิน 3 เดือน มารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบ ระยะเวลาบัญชีที่ได้รับชำระก็ได้ (คำสั่ง กรมสรรพากรที่ ท.ป. 155/2549)</p>

## ตาราง 27 (ต่อ)

รายการ	หลักการทางบัญชี	หลักเกณฑ์ทางภาษี
2.5 การวัดมูลค่าของ รายได้	ให้ใช้มูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับคืน หรือค่างรับสุทธิจากส่วนลดการค้าและส่วนลด ตามปริมาณซื้อ (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง รายได้	เจ้าพนักงานมีอำนาจประเมินค่าตอบแทน ค่าบริการหรือดอกเบี้ย ตามราคาตลาดวันที่ โอนกรณีทรัพย์สิน ให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงิน โดยไม่มีค่าตอบแทนค่าบริการหรือดอกเบี้ย หรือมีค่าตอบแทนค่าบริการหรือดอกเบี้ย ต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร โอน

ผลแตกต่างชั่วคราว แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษี เป็นผลแตกต่างชั่วคราวที่ทำให้เกิดจำนวนที่จะต้องเสียภาษี ซึ่งกิจการต้องนำมารวมคำนวณกำไรหรือขาดทุนทางภาษีในงวดอนาคต เมื่อกิจการได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์หรือจ่ายชำระหนี้ตามราคาตามบัญชี ผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ ดังต่อไปนี้

1.1 มูลค่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ ณ วันสิ้นงวดบัญชีสูงกว่าฐานภาษี เช่น การตีราคาเงินลงทุนในหลักทรัพย์เมื่อขาย ณ วันสิ้นงวดบัญชีด้วยราคาตลาดที่สูงกว่าราคาทุนราคาตามบัญชี (ราคาตลาด) ย่อมสูงกว่าฐานภาษีของหลักทรัพย์เมื่อขายนั้น (ราคาทุน) ทำให้เกิดผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีในงวดอนาคตซึ่งกิจการต้องรับรู้ภาระผูกพันดังกล่าวที่เกิดขึ้นเป็นหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

1.2 มูลค่าราคาตามบัญชีของหนี้สิน ณ วันสิ้นงวดบัญชีต่ำกว่าฐานภาษี เช่น หุ้นกู้แปลงสภาพ ณ วันสิ้นงวดบัญชี ราคาหุ้นกู้แปลงสภาพจะแสดงด้วยมูลค่าสุทธิจากส่วนลดมูลค่าหุ้นกู้ ซึ่งทำให้ราคาตามบัญชีของหนี้สิน ณ วันสิ้นงวดบัญชีมีจำนวนต่ำกว่าฐานภาษีของหนี้สิน ทำให้เกิดผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีในงวดอนาคตซึ่งกิจการต้องรับรู้ภาระผูกพันดังกล่าวที่เกิดขึ้นเป็นหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

2. ผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี เกิดจากสาเหตุ 2 ประการ ดังต่อไปนี้

2.1 มูลค่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ ณ วันสิ้นงวดบัญชี ต่ำกว่าฐานภาษี เช่น ค่าเสื่อมราคาที่ดีสูงกว่าอัตราที่พระราชกฤษฎีกากำหนด ซึ่งทำให้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ต่ำกว่าฐานภาษี (ราคาทุน)

2.2 มูลค่าราคาตามบัญชีของหนี้สิน ณ วันสิ้นงวดบัญชีสูงกว่าฐานภาษี เช่น การประมาณการหนี้สินการรับประกันสินค้า ทำให้ราคาตามบัญชีของหนี้สินที่เกิดจากการประมาณการค่าใช้จ่ายรับประกันสินค้าสูงกว่าฐานภาษีของหนี้สิน

ผลแตกต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินกับฐานภาษีของสินทรัพย์หนี้สินนั้น สามารถสรุปความสัมพันธ์ของผลแตกต่างชั่วคราวได้ดังนี้

ตาราง 28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาตามบัญชีและฐานภาษี

รายการ	ผลแตกต่างชั่วคราว	
	หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
สินทรัพย์	ราคาตามบัญชี > ฐานภาษี	ราคาตามบัญชี < ฐานภาษี
หนี้สิน	ราคาตามบัญชี < ฐานภาษี	ราคาตามบัญชี > ฐานภาษี

สำหรับผลแตกต่างชั่วคราวใช้หักภาษีนั้นมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่องภาษีเงินได้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การรับรู้ผลแตกต่างชั่วคราวไว้ดังนี้ กิจการต้องนำผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีทุกรายการมารู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเท่ากับจำนวนที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำจำนวนของผลแตกต่างชั่วคราวนั้นมาใช้ประโยชน์

ในส่วนของกรรับรู้ผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีเป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีนั้น มาตรฐานการบัญชีได้ให้หลักการไว้ว่ากิจการต้องรับรู้ผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีเป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเท่ากับจำนวนที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำจำนวนผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีมาใช้ประโยชน์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ

1. กิจการมีผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีที่รับรู้เป็นหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจำนวนเพียงพอต่อการกลับรายการของผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีที่รับรู้ไว้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
2. ผลแตกต่างชั่วคราวต้องเกิดจากหน่วยงานที่จัดเก็บและหน่วยงานที่เสียภาษีเดียวกัน

3. กิจการต้องคาดว่าผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีที่ได้รับรู้ไว้เป็นหนี้สินภาษีเงินได้  
รอการตัดบัญชีนั้นจะกลับรายการในงวดอนาคตงวดใดงวดหนึ่งดังต่อไปนี้

3.1 งวดบัญชีเดียวกับที่คาดว่าผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีที่ได้รับรู้ไว้เป็น  
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะมีการกลับรายการ

3.2 งวดบัญชีที่มีผลขาดทุนทางภาษีมาจากการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัด  
บัญชีสามารถยกไปใช้ประโยชน์ได้

นอกจากนั้นมาตรฐานการบัญชียังได้กำหนดหลักการไว้ว่า หากกิจการมีผลแตกต่าง  
ชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีไม่เพียงพอดต่อการกลับรายการของผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี กิจการ  
ต้องรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีได้เท่ากับจำนวนที่เป็นไปตามข้อกำหนดข้อใด  
ข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอในงวดเดียวกับที่ต้อง  
กลับรายการผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีหรือในงวดที่กิจการสามารถนำผลขาดทุนทางภาษีที่  
เกิดจากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีมาใช้ประโยชน์ได้

2. กิจการมีการวางแผนภาษีที่ดี ที่ทำให้กิจการสามารถสร้างกำไรทางภาษีให้เกิดขึ้นได้  
ในงวดที่เหมาะสม การวางแผนภาษีในที่นี้ หมายถึง การที่กิจการสามารถเพิ่มกำไรทางภาษีในงวด  
ใดงวดหนึ่งก่อนที่ผลขาดทุนทางภาษีจะหมดอายุลง

ตัวอย่างรายการที่กิจการอาจสร้างกำไรทางภาษีขึ้น เช่น เลือกที่จะจ่ายภาษีจากรายได้  
ดอกเบี้ยรับตามเกณฑ์เงินสดหรือเกณฑ์คงค้าง ชะลอสิทธิเรียกร้องการหักค่าใช้จ่ายบางรายการ  
จากกำไรทางภาษีไปในงวดอื่น ชายหรือชายและเช่ากลับคืนสินทรัพย์ที่มีราคาเพิ่มขึ้น แต่กิจการไม่  
สามารถปรับปรุงฐานภาษีของสินทรัพย์ดังกล่าวเพื่อสะท้อนราคาที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

## ภาคผนวก ง ตัวอย่างการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

### การวางแผนที่ทำให้กำไรทางภาษียลดลง โดยไม่กระทบกับกำไรทางบัญชี

ทางด้านผลแตกต่างถาวร จะไม่มีการรับรู้ภาษีเงินได้รอดัดบัญชีจากรายการเหล่านี้ และไม่ทำให้เกิดปัญหาในการคำนวณภาษีในอนาคต เนื่องจากจะไม่เกิดรายการที่หักล้างรายการดังกล่าว ซึ่งตัวอย่างของการวางแผนภาษีอากร ได้แก่ การวางแผนภาษีจากการเลือกใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

สิทธิประโยชน์ทางภาษี ได้แก่ สิทธิประโยชน์จากการได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ส่วนแบ่งกำไรของกิจการร่วมค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เงินปันผลที่ได้รับยกเว้นภาษีทั้งหมดหรือบางส่วน ตามมาตรา 65 ทวิ (10) แห่งประมวลรัษฎากร จะทำให้บริษัทมีกำไรทางภาษีต่ำกว่ากำไรทางบัญชี และมีผลต่อการลดลงของค่า ETR และการเพิ่มขึ้นของค่า BTDS

**ตัวอย่างที่ 1** เงินปันผล มีมูลค่าทางบัญชี 20,000 บาท ทางบัญชีถือเป็นรายได้ทั้งจำนวน แต่ทางภาษี หากเงินปันผลถือเป็นรายได้ที่ไม่ต้องเสียภาษี เป็นผลแตกต่างถาวรที่ทำให้กำไรทางภาษียลดลง และค่าใช้จ่ายทางภาษียลดลง โดยไม่กระทบกับกำไรทางบัญชี ทำให้ค่า ETR ลดลงและค่า BTDS เพิ่มขึ้น

ผลแตกต่างถาวร  $20,000 - 0 = 20,000$  บาท

**ตัวอย่างที่ 2** รายจ่ายค่าอบรมสัมมนา มีมูลค่าทางบัญชี 4,000 บาท ทางบัญชีถือเป็นรายจ่าย 4,000 บาท แต่ทางภาษีรายจ่ายค่าอบรมสัมมนามีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้นอีก 1 เท่าของจำนวนที่จ่ายจริง ดังนั้นในการคำนวณกำไรทางภาษีจะมีสิทธิหักรายจ่ายจำนวน 8,000 บาท เป็นผลแตกต่างถาวรที่ทำให้กำไรทางภาษียลดลงและค่าใช้จ่ายทางภาษียลดลง โดยไม่กระทบกับกำไรทางบัญชี ทำให้ค่า ETR ลดลงและค่า BTDS เพิ่มขึ้น

ผลแตกต่างถาวร  $4,000 - 8,000 = -4,000$  บาท

**ทางด้านผลแตกต่างชั่วคราว** ที่เกิดจากความแตกต่างของมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินกับฐานภาษีของสินทรัพย์หรือหนี้สิน สามารถนำมาใช้ในการวางแผนภาษีได้ดังนี้

#### การวางแผนภาษีเกี่ยวกับรายได้

การรับรู้รายได้ที่แตกต่างกันระหว่างหลักการทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษี ยกตัวอย่างเช่น กิจการค้าส่งหาญทรัพย์ หลักการทางบัญชีสามารถเลือกการรับรู้รายได้ได้ 3 วิธี คือ รับรู้รายได้ทั้งจำนวน รับรู้รายได้ตามอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จ และรับรู้รายได้ตามงวดที่ถึง

กำหนดชำระ แต่หลักเกณฑ์ทางภาษีให้ใช้เกณฑ์สิทธิ รั้งรายได้ตามงวดที่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาหรือรั้งรายได้ตามอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จ ซึ่งหากหลักเกณฑ์ทางภาษีรั้งรายได้ต่างจากหลักการทางบัญชี จะทำให้มีผลกระทบต่อค่า ETR และค่า BTDS

ตัวอย่างที่ 3 มูลค่างานที่เสร็จแต่ยังไม่ได้เรียกเก็บเงิน มีมูลค่าตามบัญชี = 10,000 บาท รายได้ที่เกี่ยวข้องกับมูลค่างานที่สำเร็จแต่ยังไม่ได้เรียกเก็บเงินไม่ได้รวมคำนวณในกำไร (ขาดทุน) ทางภาษี เนื่องจากบริษัทรั้งรายได้จากการค้าส่งหาริมทรัพย์ตามเงินงวดที่ถึงกำหนดชำระ แต่ในทางบัญชีจะรั้งรายได้ตามอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จ ดังนั้นฐานภาษีของมูลค่างานที่เสร็จยังไม่เรียกเก็บเงิน = 0 บาท

ผลแตกต่างชั่วคราว =  $10,000 - 0 = 10,000$  บาท

ผลแตกต่างดังกล่าวถือเป็นผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษี ดังนั้น บริษัทจะต้องรั้งหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ซึ่งเป็นจำนวนภาษีเงินได้ที่บริษัทต้องจ่ายเมื่อค้างงวดครบกำหนดชำระ

#### การวางแผนภาษีการเลือกวิธีการหักค่าเสื่อมราคา

ในปีที่ซื้อสินทรัพย์หากบริษัทคาดการณ์ว่าจะมีกำไรจากการดำเนินงานสูง การเลือกใช้วิธีการหักค่าเสื่อมราคา จะมีผลทำให้กำไรที่จะต้องนำไปคำนวณเพื่อเสียภาษีลดลงได้ กล่าวคือ การหักค่าเสื่อมราคาวิธี "ลดยอดทวีคูณ" หรือวิธี "ผลรวมจำนวนปี" จะมีผลทำให้ค่าเสื่อมราคาในปีแรกๆ สูงกว่าวิธีเส้นตรงที่มีอัตราเท่ากันทุกปี ซึ่งวิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคาตามหลักเกณฑ์ทางภาษี จะสอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ยกเว้น รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คนจะไม่อนุญาติให้คำนวณค่าเสื่อมราคาด้วยวิธีลดยอดทวีคูณ ดังนั้นในการวางแผนภาษีโดยการเลือกวิธีการหักค่าเสื่อมราคาที่เหมาะสมกับผลประกอบการของบริษัทที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ก็จะทำให้บริษัทได้รับประโยชน์ทางภาษีสูงสุด นอกจากนี้ เมื่อมีการเลิกใช้งานสินทรัพย์ หลักการทางบัญชีกำหนดให้หยุดหักค่าเสื่อมราคาและตัดจำหน่ายออกจากทะเบียนสินทรัพย์ แต่หลักเกณฑ์ทางภาษียังคงสามารถหักค่าเสื่อมราคาต่อไปได้ และจะหยุดคิดค่าเสื่อมราคาได้เมื่อมูลค่าเหลือ 1 บาท หรือขาย หรือทำลายสินทรัพย์เท่านั้น วิธีการหักค่าเสื่อมราคาดังกล่าวจึงมีความแตกต่างกันระหว่างหลักการทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษี

การวางแผนภาษีจากการเลือกซื้อทรัพย์สินที่มีสิทธิหักค่าเสื่อมราคาได้มากกว่าปกติ เช่น เครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนา สามารถหักค่าเสื่อมราคาวิธีพิเศษ ในวันที่ได้มาในอัตราร้อยละ 40 เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากมาตรฐานการบัญชีที่ไม่มีการหักค่าเสื่อมราคาวิธีพิเศษนี้ โดยการหักค่าเสื่อมราคาดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อค่า ETR และค่า BTDS

**ตัวอย่างที่ 4** เมื่อต้นปีบริษัทซื้ออุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนาราคาทุน 10,000 บาท อายุการใช้งาน 5 ปีตัดจำหน่ายค่าเสื่อมราคาโดยใช้อัตรา 20% (ปีละ 2,000 บาท) เมื่อสิ้นปีที่ 1 ค่าเสื่อมราคาทางบัญชี = 2,000 บาท ค่าเสื่อมราคาทางภาษี = 4,000 + 1,200 = 5,200 บาท

ผลแตกต่างชั่วคราว = 2,000 - 5,200 = - 3,200 บาท

ผลแตกต่างดังกล่าว ถือเป็นผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษี ดังนั้นบริษัทจะต้องรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ซึ่งเป็นจำนวนภาษีเงินได้ที่บริษัทจะต้องจ่ายเมื่อบริษัทได้รับประโยชน์จากราคาตามบัญชีของอุปกรณ์จากการใช้อุปกรณ์นั้น

**การวางแผนภาษีการซื้อทรัพย์สินโดยการเช่าซื้อหรือผ่อนชำระ**

การซื้อทรัพย์สิน โดยการเช่าซื้อหรือผ่อนชำระ ตามหลักการทางบัญชีจะบันทึกต้นทุนโดยถือตามราคาเงินสด ส่วนผลต่างของราคาเงินสดกับราคาเช่าซื้อจะบันทึกเป็นดอกเบี้ยจ่ายรอการตัดบัญชี และจะทยอยตัดตามงวดที่ถึงกำหนดชำระ ตามวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง แต่หลักเกณฑ์ทางภาษีให้ถือเอาราคาเช่าซื้อเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ โดยคิดค่าเสื่อมราคาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 145) ซึ่งอาจจะทำให้การหักค่าเสื่อมราคาในทางภาษีหักได้สูงกว่าทางบัญชี และมีผลทำให้ค่า ETR ลดลง

**ตัวอย่างที่ 5** บริษัทซื้อเครื่องจักร 40,000 บาท ชำระเงินดาวน์ 10,000 บาท ส่วนที่เหลือผ่อนชำระ 10 งวด งวดละ 4,000 บาทรวมจำนวนเงินที่ต้องชำระ 50,000 บาท

ทางภาษี เครื่องจักรราคา 50,000 บาทหักค่าเสื่อมราคาปีละ 20% = 10,000 บาท

ทางบัญชี เครื่องจักรราคา 40,000 บาทหักค่าเสื่อมราคาปีละ 20% = 8,000 บาท  
ดอกเบี้ยจ่าย = 1,000 บาท หักค่าใช้จ่ายทางภาษี = 8,000 + 1,000 = 9,000 บาท

ผลแตกต่างชั่วคราว = 9,000 - 10,000 = -1,000 บาท

ผลแตกต่างดังกล่าวถือเป็นผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษี ดังนั้นบริษัทจะต้องรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ซึ่งเป็นจำนวนภาษีเงินได้ที่บริษัทจะต้องจ่ายเมื่อบริษัทได้รับประโยชน์จากราคาตามบัญชีของเครื่องจักรจากการใช้เครื่องจักรนั้น

**การวางแผนภาษีเพื่อใช้ผลขาดทุนสะสมยกมาไม่เกิน 5 รอบระยะเวลาบัญชี**

การที่บริษัทสามารถเพิ่มกำไรทางภาษีในงวดใดงวดหนึ่งก่อนที่ผลขาดทุนทางภาษีจะหมดอายุลง บริษัทอาจสร้างกำไรทางภาษีขึ้นโดยใช้วิธีต่างๆ ดังนี้

1. การเพิ่มกำไรของงวดปัจจุบันให้สูงขึ้น โดยการรับรู้รายได้เร็วกว่าที่ควรจะเป็นการขยับรายได้ของงวดบัญชีถัดไปเข้ามาเป็นรายได้ของงวดบัญชีปัจจุบัน หรือการบันทึกค่าใช้จ่ายให้ต่ำกว่าความเป็นจริง โดยการตั้งค่าใช้จ่ายบางรายการเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ การกำหนดระยะเวลาการตัด

จำหน่ายค่าใช้จ่ายรายการตัดบัญชีหรือสินทรัพย์อื่นที่ยาวนานกว่าความเป็นจริง ตลอดจนชะลอสิทธิเรียกร้องการหักค่าใช้จ่ายบางรายการจากกำไรทางภาษีไปในงวดอื่น

2. วิธีขายหรือขายและเช่ากลับคืนสินทรัพย์ที่มีราคาเพิ่มขึ้น แต่บริษัทไม่สามารถปรับปรุงฐานภาษีของสินทรัพย์ดังกล่าวเพื่อสะท้อนราคาที่เพิ่มขึ้น

**ตัวอย่างที่ 6** ขาดทุนสะสมยกมาไม่เกิน 5 รอบระยะเวลาบัญชี มีจำนวน 5,000 บาท

ผลแตกต่างชั่วคราว =  $0 - 5,000 = -5,000$  บาท

ผลแตกต่างดังกล่าวถือเป็นผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี ดังนั้นบริษัทจะต้องรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รายการตัดบัญชี หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่บริษัทจะได้รับประโยชน์จากภาษีเงินได้ที่ลดลงจากการใช้ประโยชน์ของผลขาดทุนทางภาษีนั้น

**สรุป** สมมติบริษัทมีกำไรทางบัญชี 81,000 บาทก่อนการบันทึกรายการตามตัวอย่างที่ 1-6

#### ตามหลักการทางบัญชี

กำไรทางบัญชี	81,000	บาท	
<b>บวก</b> รายได้เงินปันผล	20,000	บาท	(ตัวอย่างที่ 1)
รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์	10,000	บาท	(ตัวอย่างที่ 3)
<b>หัก</b> รายจ่ายในการฝึกอบรมสัมมนา	-	บาท	(ตัวอย่างที่ 2)
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์วิจัย	2,000	บาท	(ตัวอย่างที่ 4)
ค่าเสื่อมราคา+ดอกเบี้ยเครื่องจักรเช่าซื้อ	9,000	บาท	(ตัวอย่างที่ 5)
ผลขาดทุนสะสม 5 รอบระยะเวลาบัญชี	-	บาท	(ตัวอย่างที่ 6)
กำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี	<u>100,000</u>	บาท	

#### ตามหลักเกณฑ์ทางภาษี

กำไรทางบัญชี	81,000	บาท	
<b>บวก</b> รายได้เงินปันผล	-	บาท	(ตัวอย่างที่ 1)
รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์	-	บาท	(ตัวอย่างที่ 3)
<b>หัก</b> รายจ่ายในการฝึกอบรมสัมมนา	4,000	บาท	(ตัวอย่างที่ 2)
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์วิจัย	5,200	บาท	(ตัวอย่างที่ 4)

ค่าเสื่อมราคา+ดอกเบี้ยเครื่องจักรเช่าซื้อ	10,000	บาท	(ตัวอย่างที่ 5)
ผลขาดทุนสะสม 5 รอบระยะเวลาบัญชี	<u>5,000</u>	บาท	(ตัวอย่างที่ 6)
กำไรทางภาษี	<u>56,800</u>	บาท	
ค่าใช้จ่ายภาษี (อัตราภาษีร้อยละ 30)	17,040	บาท	

ดังนั้น การคำนวณค่า ETR = ค่าใช้จ่ายภาษี/กำไรทางบัญชีก่อนหักภาษี

$$= 17,040/100,000 = 17.04\%$$

การคำนวณค่า BTDS = กำไรทางบัญชี - กำไรทางภาษี

$$= 100,000 - 56,800 = 43,200 \text{ บาท}$$

### การวางแผนที่ทำให้กำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีสลดลง

จากบทความเรื่อง ชี้ช่องประหยัดเงิน (ภาษี) ภ.ง.ด.50 ของ อาจารย์อมรศักดิ์ พงศ์พิศุตม์ ได้นำเสนอช่องทางการประหยัดเงินภาษี ดังนี้

การวางแผนภาษีโครงสร้างเงินทุน (Capital Structure) เป็นการจัดสรรโครงสร้างเงินทุนระหว่างทุนจดทะเบียนกับการกู้ยืม โดยแหล่งที่มาของเงินทุนทางธุรกิจเกิดจากการระดมทุนจากผู้ถือหุ้น ผลทางภาษีคือ ส่วนเกินมูลค่าหุ้นไม่ต้องถือเป็นรายได้ของบริษัท และเมื่อมีการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น จะทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอีกด้วย เช่นผู้ถือหุ้นจะได้รับยกเว้นเงินได้กึ่งหนึ่งหรือยกเว้นทั้งหมด(ถ้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือเป็นบริษัทในเครือเดียวกัน) ตามมาตรา 65 ทวิ (10) แห่งประมวลรัษฎากร วิธีการระดมเงินทุนจากผู้ถือหุ้นนี้จะทำให้กำไรทางภาษีสลดลงแต่ไม่กระทบกำไรทางบัญชี

แต่ถ้าเป็นกรณีที่บริษัทกู้ยืมเงินจากหุ้นส่วน หรือบุคคลภายนอก ต้นทุนทางการเงิน (ดอกเบี้ยจ่าย) สามารถนำไปหักเป็นรายจ่ายของบริษัทของผู้กู้ได้ ทำให้ทั้งกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีสลดลง ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายภาษีสลดลง ซึ่งแตกต่างจากเงินปันผล

**ตัวอย่างที่ 7** บริษัทระดมเงินทุนจากผู้ถือหุ้นทั้งหมด โดยไม่มีการกู้ยืมเงิน โดยบริษัทมีสินทรัพย์ 200,000 บาท ทุนจดทะเบียน 200,000 บาท สมมติว่าในปีบริษัทมียอดขาย 200,000 บาท ต้นทุนขาย 140,000 บาท จำนวนหุ้นสามัญ 10,000 หุ้นและมีอัตราภาษี 30%

$$\text{ค่าใช้จ่ายภาษี} = (200,000 - 140,000) \times 30\% = 18,000 \text{ บาท}$$

$$\text{กำไรต่อหุ้น} = [(200,000 - 140,000)(1 - 0.3)] \div 10,000 = 4.2 \text{ บาท}$$

**ตัวอย่างที่ 8** จากตัวอย่างที่ 7 ถ้าบริษัทระดมเงินทุนจากผู้ถือหุ้น 50% และกู้ยืมเงิน 50% ซึ่งต้องชำระดอกเบี้ยในอัตรา 10% ต่อปี

$$\text{ค่าใช้จ่ายภาษี} = (200,000 - 140,000 - 10,000) \times 30\% = 15,000 \text{ บาท}$$

$$\text{กำไรต่อหุ้น} = [(200,000 - 140,000 - 10,000)(1 - 0.3)] \div 5,000 = 7 \text{ บาท}$$

**ตัวอย่างที่ 9** จากตัวอย่างที่ 7 ถ้าบริษัทเพิ่มการระดมเงินทุน จำนวน 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 200 บาทจากผู้ถือหุ้น 100% หรือกู้ยืมเงิน 100% จำนวน 200,000 บาท ซึ่งต้องชำระดอกเบี้ยในอัตรา 10% ต่อปี

#### กรณีระดมทุนจากผู้ถือหุ้น 100%

$$\text{ค่าใช้จ่ายภาษี} = (200,000 - 140,000) \times 30\% = 18,000 \text{ บาท}$$

$$\text{กำไรต่อหุ้น} = [(200,000 - 140,000)(1 - 0.3)] \div 20,000 = 2.1 \text{ บาท}$$

#### กรณีกู้ยืมเงิน 100%

$$\text{ค่าใช้จ่ายภาษี} = (200,000 - 140,000 - 20,000) \times 30\% = 12,000 \text{ บาท}$$

$$\text{กำไรต่อหุ้น} = [(200,000 - 140,000 - 20,000)(1 - 0.3)] \div 10,000 = 2.8 \text{ บาท}$$

การกู้ยืมเงินทำให้ประหยัดภาษีจำนวน 6,000 บาทและมีกำไรต่อหุ้นมากกว่าทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม อย่างไรก็ตามทางด้านผู้รับเงินปันผลการระดมเงินทุนทำให้มีสิทธิประโยชน์ทางภาษีมากกว่า โดยสมมติว่าบริษัทจ่ายเงินปันผลจากกำไรสุทธิคงเหลือทั้งหมด ดังนี้

#### กรณีระดมทุนจากผู้ถือหุ้น 100%

กรณีผู้รับเงินปันผลเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือเป็นบริษัทในเครือเดียวกัน รายได้เงินปันผลจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

$$\text{กำไรสุทธิ} = 60,000 - 18,000 = 42,000 \text{ บาท (ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล)}$$

กรณีผู้รับเงินปันผลเป็นบุคคลธรรมดา รายได้เงินปันผลจะได้รับเครดิตภาษี  $(42,000 \times 3/7 = 18,000)$

เงินได้สุทธิ =  $42,000 + 18,000 = 60,000$  บาท เนื่องจากรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ต้องชำระภาษี ดังนั้นจึงสามารถขอคืนภาษีจำนวน 18,000 บาท

#### กรณีกู้ยืมเงิน 100%

กรณีผู้รับเงินปันผลเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือเป็นบริษัทในเครือเดียวกัน รายได้เงินปันผลจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

$$\text{กำไรสุทธิ} = 40,000 - 12,000 = 28,000 \text{ บาท (ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล)}$$

กรณีผู้รับเงินปันผลเป็นบุคคลธรรมดา รายได้เงินปันผลจะได้รับเครดิตภาษี  $(28,000 \times 3/7 = 12,000)$

เงินได้สุทธิ =  $28,000 + 12,000 = 40,000$  บาท เนื่องจากรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ต้องชำระภาษี ดังนั้นจึงสามารถขอคืนภาษีจำนวน 12,000 บาท

สรุปได้ว่าการระดมเงินทุนจากผู้ถือหุ้นทางด้านผู้รับเงินปันผลมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีมากกว่า

นอกจากนี้ บริษัทสามารถใช้สิทธิประโยชน์ด้านอัตราภาษี โดยการนำบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายในช่วงระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ก็จะได้รับสิทธิในการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเหลือร้อยละ 20 และ 25 ตามลำดับ

โดยอัตราภาษีที่บังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 กำหนดให้อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่คำนวณจากฐานกำไรสุทธิมีอัตราเดียว คือ ร้อยละ 30 ซึ่งเป็นอัตราภาษีที่บังคับใช้มาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ระหว่างปี พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน ได้มีการปรับลดอัตราภาษีเงินได้ให้กับนิติบุคคลบางประเภท คือ ลดอัตราภาษีให้กับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 3 ช่วง ในปี พ.ศ. 2544, ปี พ.ศ. 2551 และ ปี พ.ศ. 2554 ดังนี้

**ปี พ.ศ. 2544**

**สำหรับบริษัทจดทะเบียนอยู่แล้ว**

อัตราภาษีร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิ เฉพาะส่วนที่มีกำไรสุทธิไม่เกิน 300 ล้านบาท เป็นเวลา 5 รอบระยะเวลาบัญชีสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

**สำหรับบริษัทที่จะจดทะเบียนเข้าใหม่**

อัตราภาษีร้อยละ 25 เป็นเวลา 5 รอบระยะเวลาบัญชี สำหรับบริษัทที่จดทะเบียนเข้าใหม่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2544–31 ธันวาคม พ.ศ. 2548

**ปี พ.ศ. 2551**

**สำหรับบริษัทจดทะเบียนอยู่แล้ว**

อัตราภาษีร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิ เฉพาะกำไรสุทธิในส่วนที่ไม่เกิน 300 ล้านบาท เป็นเวลา 3 รอบระยะเวลาบัญชี (เริ่มในหรือหลัง 1 มกราคม พ.ศ. 2551) สำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

**ปี พ.ศ. 2554**

**สำหรับบริษัทจดทะเบียนอยู่แล้ว** คงจัดเก็บในอัตราดังต่อไปนี้เป็นเวลา 3 รอบระยะเวลาบัญชี

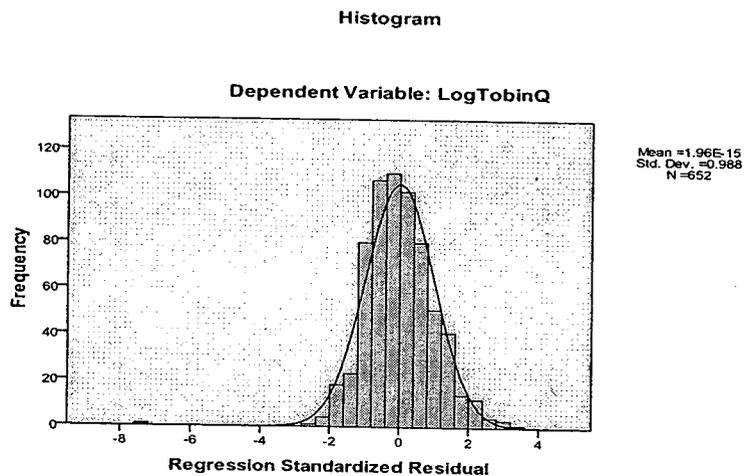
อัตราภาษีร้อยละ 23 ของกำไรสุทธิของบริษัทที่นำหลักทรัพย์มาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีแรกที่เริ่มในหรือหลัง วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป

อัตราภาษีร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิของบริษัทที่นำหลักทรัพย์มาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีถัดมาที่เริ่มในหรือหลัง วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป

## ภาคผนวก จ การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

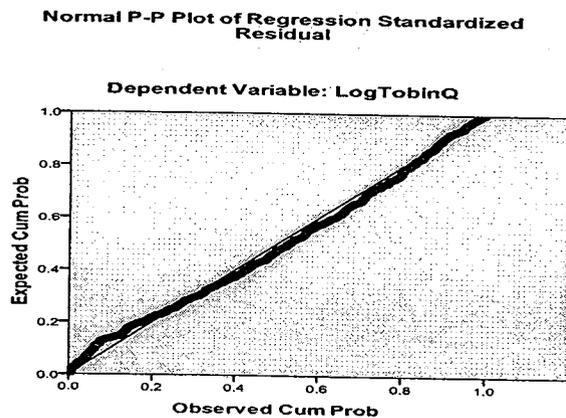
การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของอิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไรและการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน โดยการวางแผนภาษีวัดจากค่า TAX/ASSET ซึ่งเกี่ยวข้องกับค่าคลาดเคลื่อน (Residual) มี 5 ข้อดังนี้

1. ค่าคลาดเคลื่อนต้องมีการแจกแจงแบบปกติ



ภาพ 3 แสดง Histogram ของค่าคลาดเคลื่อน

เมื่อพิจารณา Histogram ของค่าคลาดเคลื่อน จะพบว่าค่อนข้างมีความสมมาตร จึงถือได้ว่าการแจกแจงของค่าคลาดเคลื่อนใกล้เคียงแบบปกติมาก



ภาพ 4 แสดง Normal Probability Plot ของค่าคลาดเคลื่อน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณากราฟ Normal Probability Plot ของข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นกับค่าที่คาดไว้จะพบว่า ค่าจริงของข้อมูลที่สุ่มตัวอย่างมาจะอยู่รอบๆ เส้นตรงโดยอยู่เหนือและใต้เส้นตรงเล็กน้อย แต่จุดส่วนใหญ่ก็อยู่ในรูปเส้นตรง ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ

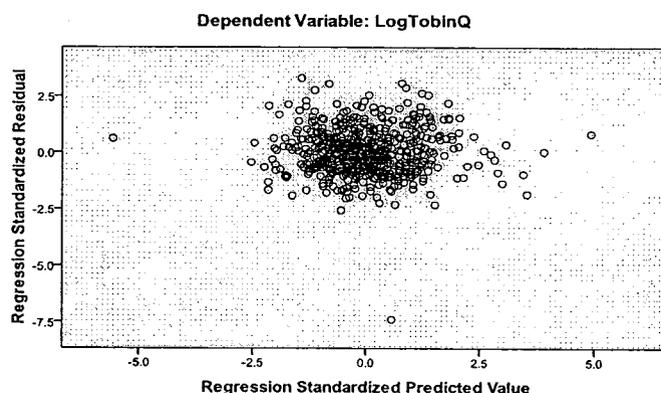
## 2. ค่าเฉลี่ยของค่าคลาดเคลื่อน = 0

การใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) ในการประมาณค่า  $\beta$  โดยทำให้ผลบวกกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมีค่าต่ำสุด จะทำให้  $\sum e_i = 0$  นั่นคือค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อน =  $E(e)$

$$= \frac{\sum e_i}{n} = \frac{0}{n} = 0 \text{ ดังนั้นเงื่อนไขข้อนี้จึงเป็นจริงเสมอทุกกรณี}$$

## 3. ค่าแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ไม่ทราบค่า

Scatterplot



ภาพ 5 แสดง Scatter Plot ของค่าประมาณมาตรฐาน  $Z_y$  กับค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน  $Z_e$

เมื่อพิจารณาจากแผนภาพการกระจายระหว่างค่า  $e$  กับ  $\hat{Y}$  จะพบว่า  $e$  จะกระจายอยู่รอบๆ ศูนย์หรือมีค่าในช่วงใดช่วงหนึ่งแคบๆ ไม่ว่าจะค่า  $\hat{Y}$  จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ดังนั้น จึงถือว่าค่าแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อนมีค่าคงที่

## 4. ค่าคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระกัน

การทดสอบว่าค่า  $e_i$  และ  $e_j$  เป็นอิสระกันหรือไม่ จะใช้สถิติทดสอบ โดยพิจารณาจากค่า Durbin-Watson มีค่าเข้าใกล้ 2 คือ มีค่าในช่วง 1.5 ถึง 2.5 จะสรุปว่า  $e_i$  และ  $e_j$  เป็นอิสระกัน และจากการคำนวณพบว่าค่า Durbin-Watson มีค่า = 2.128 ซึ่งถือว่าใกล้เคียง 2 ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน

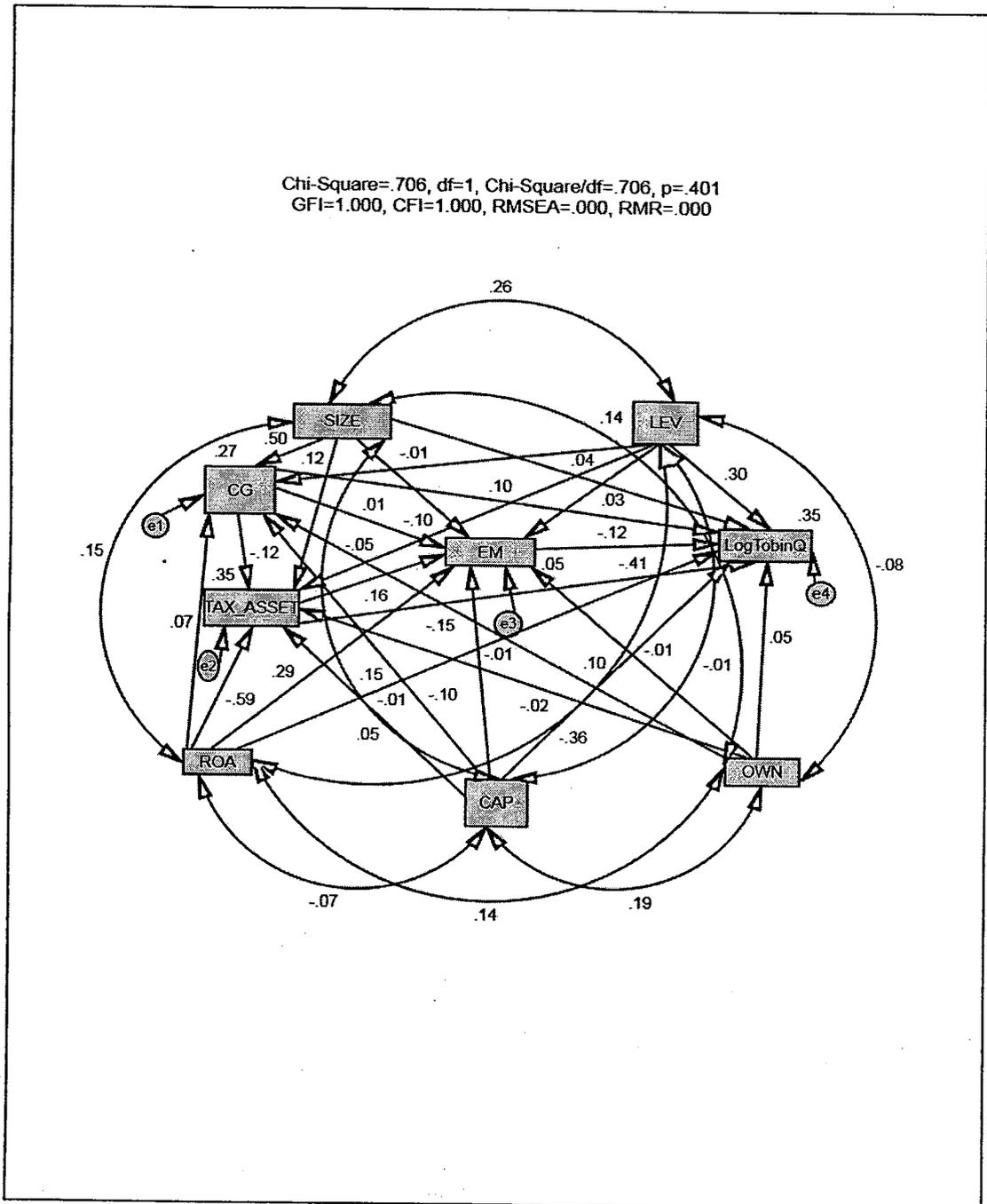
## 5. ตัวแปรอิสระทุกตัวต้องเป็นอิสระกัน

ตาราง 29 แสดงค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor ของตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	Tolerance	VIF
CG	0.698	1.433
EM	0.939	1.065
TP	0.627	1.595
SIZE	0.591	1.692
LEV	0.712	1.404
ROA	0.507	1.971
CAP	0.766	1.305
OWN	0.872	1.147
IND1	0.511	1.958
IND2	0.550	1.817
IND3	0.401	2.494
IND4	0.418	2.393
IND5	0.578	1.730
IND6	0.377	2.655
YEAR 54	0.978	1.023

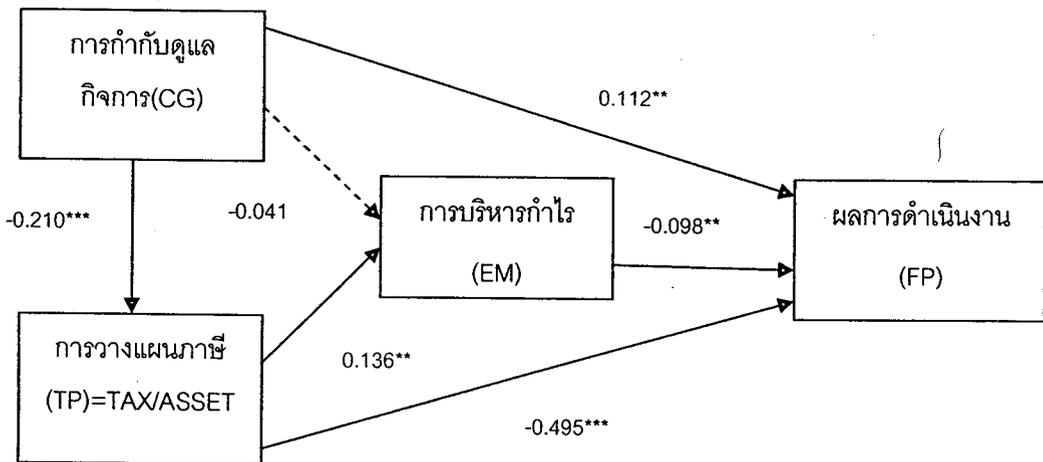
การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระจะพิจารณาจากค่าสถิติ Variance Inflation Factor และค่า Tolerance โดยถ้าค่า VIF มีค่ามากและค่า Tolerance มีค่าน้อยกว่า 0.2 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆ มาก นั่นคือจะทำให้เกิดปัญหาตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสูง (Multicollinearity) ซึ่งเป็นการละเมิดกับเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ และเมื่อพิจารณาค่า VIF ที่คำนวณได้จะพบว่า ค่า VIF ของตัวแปรทุกตัวมีค่าต่ำกว่า 10 และอยู่ในระดับต่ำมาก สำหรับค่า Tolerance ของตัวแปรทุกตัวมีค่ามากกว่า 0.2 ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไม่มีความสัมพันธ์กันสูง

ภาคผนวก จ แสดงภาพความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไรและ  
การวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน

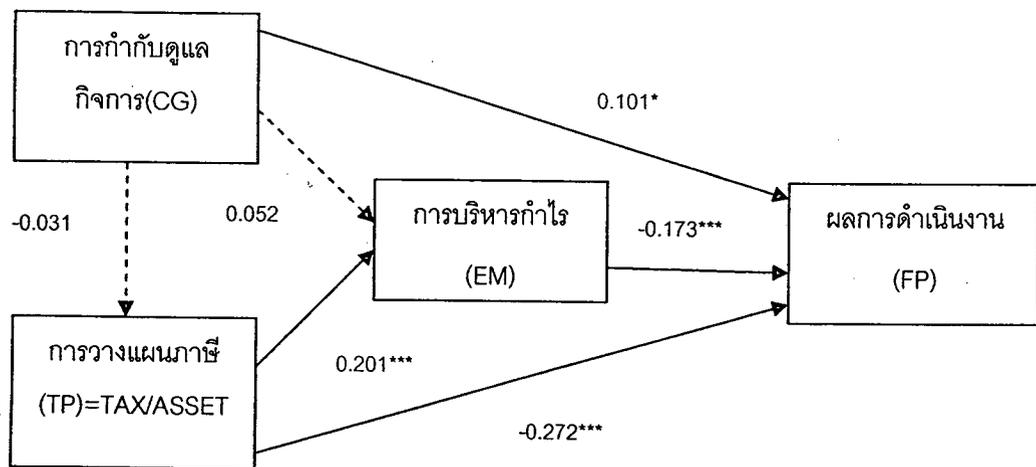


ภาพ 6 แสดงเส้นทางความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไรและ  
และการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงานในภาพรวม

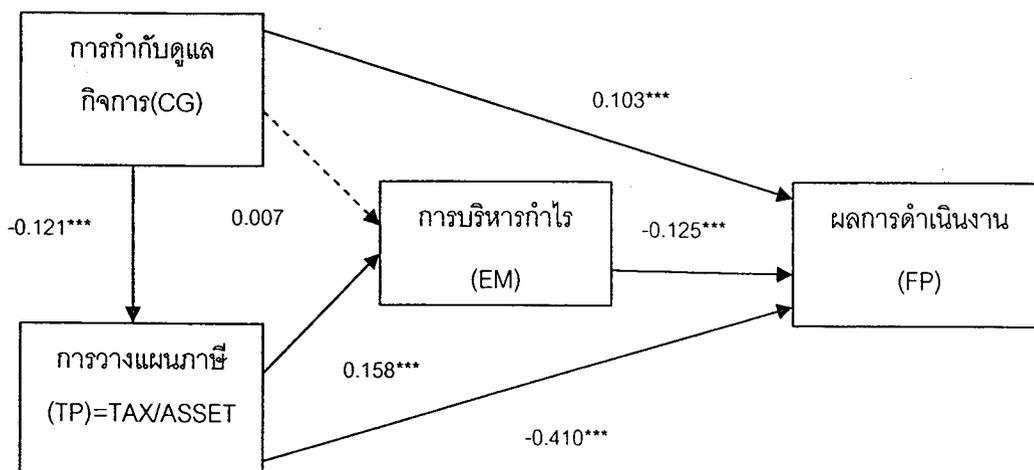
ภาคผนวก ข แสดงสรุปผลเส้นทางความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหาร  
 กำไรและการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน แสดงได้ดังภาพ  
 ต่อไปนี้ ---->โดยลูกศร แสดงถึงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ลูกศร —> แสดง  
 ถึงมีนัยสำคัญทางสถิติ และ \*\*\*, \*\*, \* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01  
 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ ได้ดังนี้



ภาพ 7 แสดงเส้นทางความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไร  
 และการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน ปี 2554

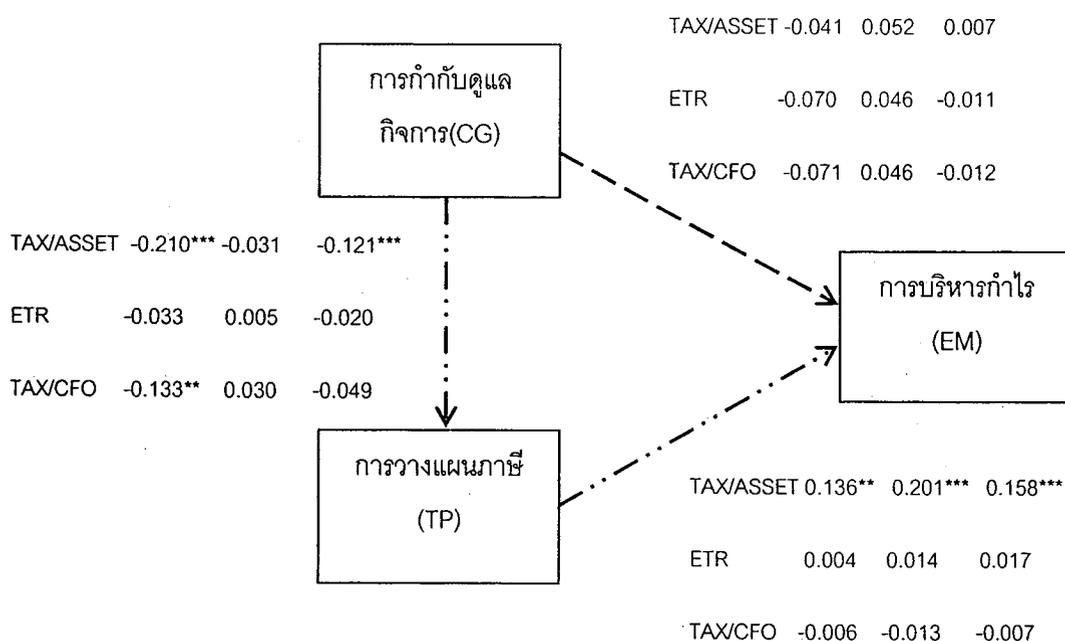


ภาพ 8 แสดงเส้นทางความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไร  
 และการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน ปี 2553

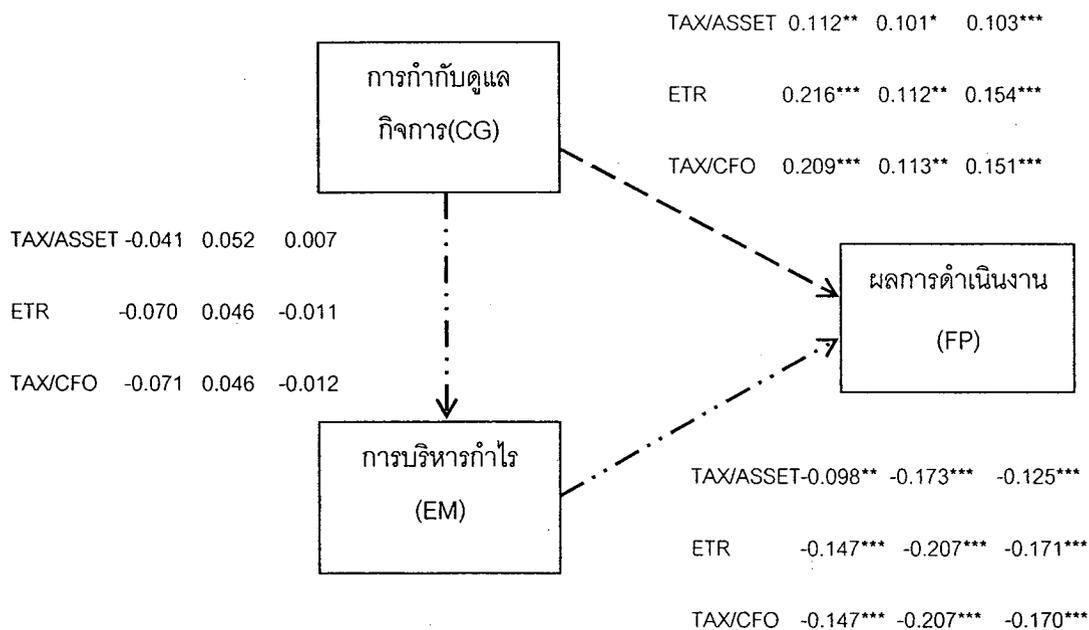


ภาพ 9 แสดงเส้นทางความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไร และการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงานในภาพรวม

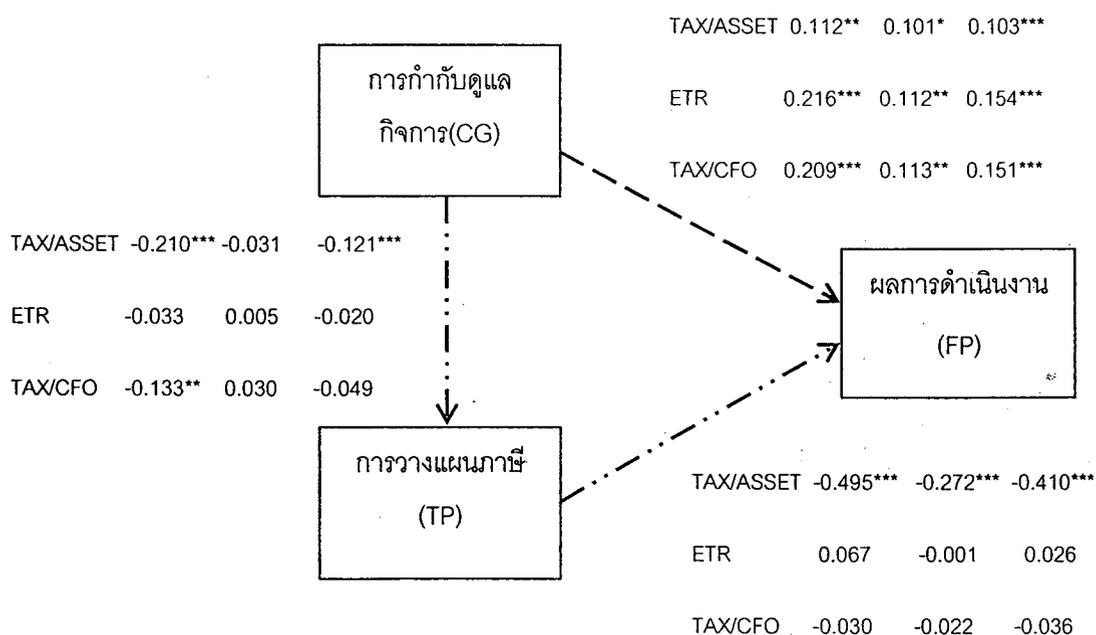
ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรตาม โดยผ่านตัวแปรกลาง ซึ่งสามารถคำนวณอิทธิพลทางอ้อมจากการนำค่าอิทธิพลทางตรง ( $\beta$ ) มาคูณกัน (Hair, et al., 2006, p.870) ที่แสดงตามปี 2554 ปี 2553 และในภาพรวม ตามลำดับ ดังนี้



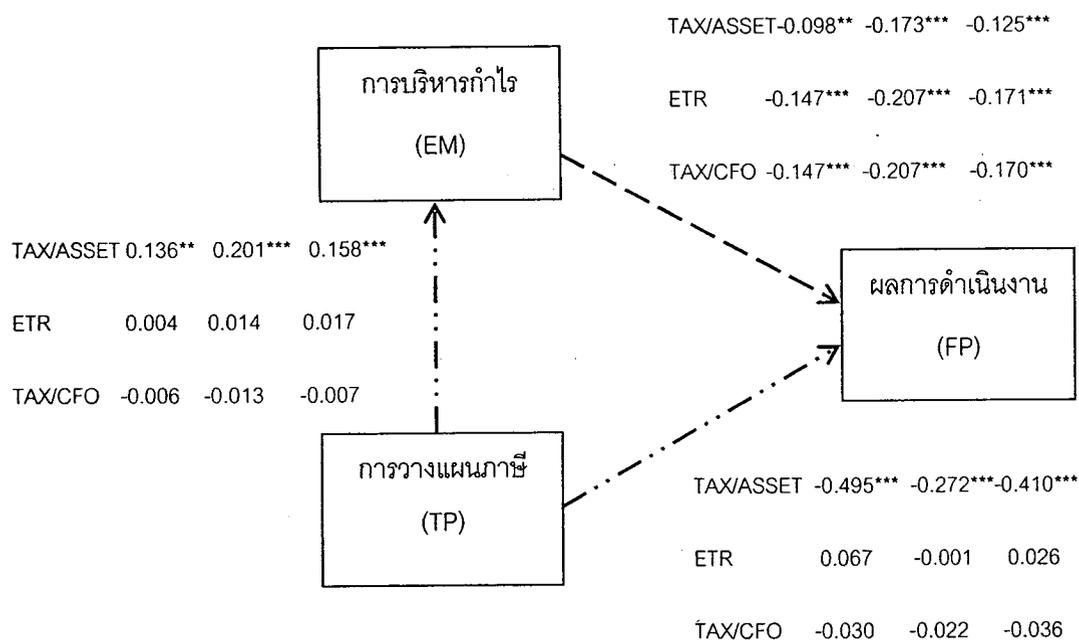
ภาพ 10 แสดงอิทธิพลทางตรงของการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อการบริหารกำไร (สมมติฐานที่ 1) และอิทธิพลทางอ้อมของการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อการบริหารกำไร ผ่านการวางแผนภาษี (สมมติฐานที่ 7)



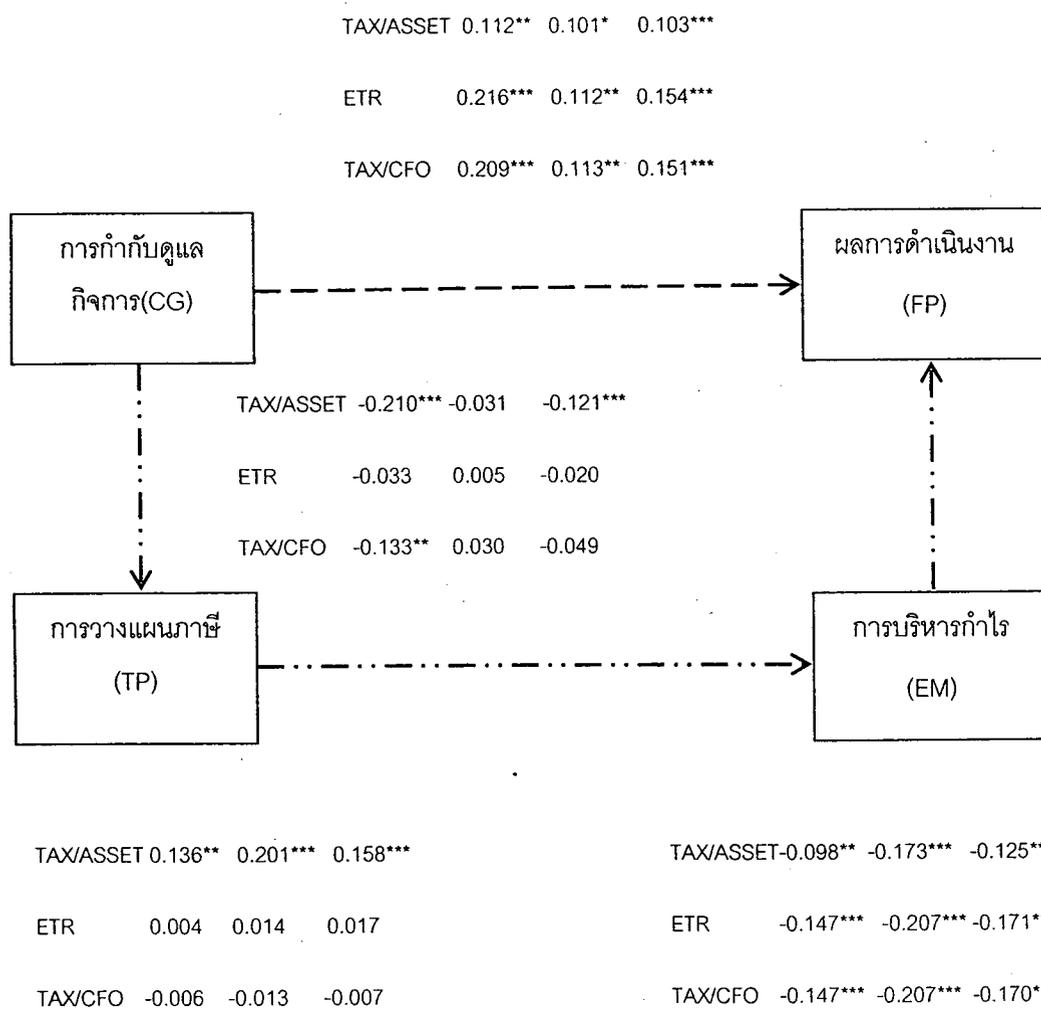
ภาพ 11 แสดงอิทธิพลทางตรงของการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน (สมมติฐานที่ 4) และอิทธิพลทางอ้อมของการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อการดำเนินงานผ่านการบริหารกำไร (สมมติฐานที่ 8)



ภาพ 12 แสดงอิทธิพลทางตรงของการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน (สมมติฐานที่ 4) และอิทธิพลทางอ้อมของการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อการดำเนินงาน ผ่านการวางแผนภาษี (สมมติฐานที่ 9)



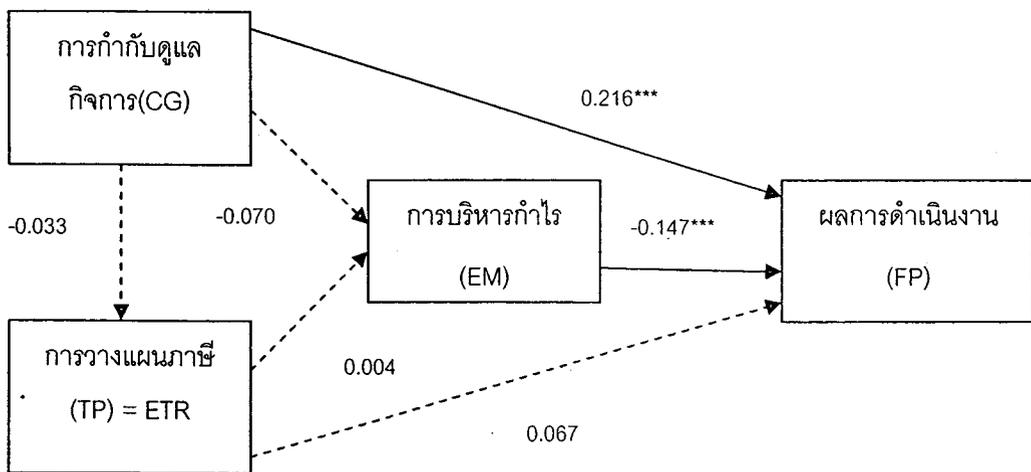
ภาพ 13 แสดงอิทธิพลทางตรงของการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน (สมมติฐานที่ 6) และอิทธิพลทางอ้อมของการวางแผนภาษีที่มีผลต่อการดำเนินงาน ผ่านการบริหารกำไร (สมมติฐานที่ 10)



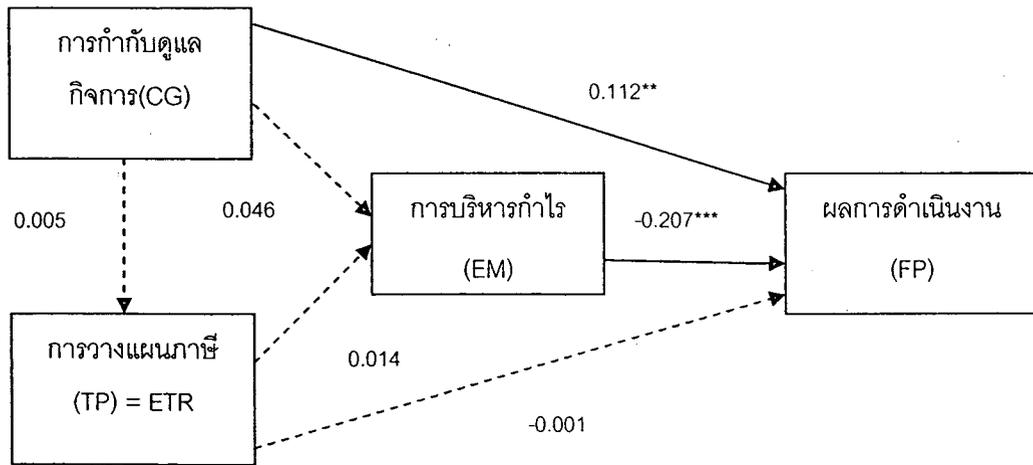
**ภาพ 14** แสดงอิทธิพลทางตรงของการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน (สมมติฐานที่ 4) และอิทธิพลทางอ้อมของการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อการดำเนินงาน ผ่านการบริหารกำไรและการวางแผนภาษี (สมมติฐานที่ 11)

ภาคผนวก ข แสดงสรุปผลเส้นทางความสัมพันธ์ของผลการทดสอบเพิ่มเติม

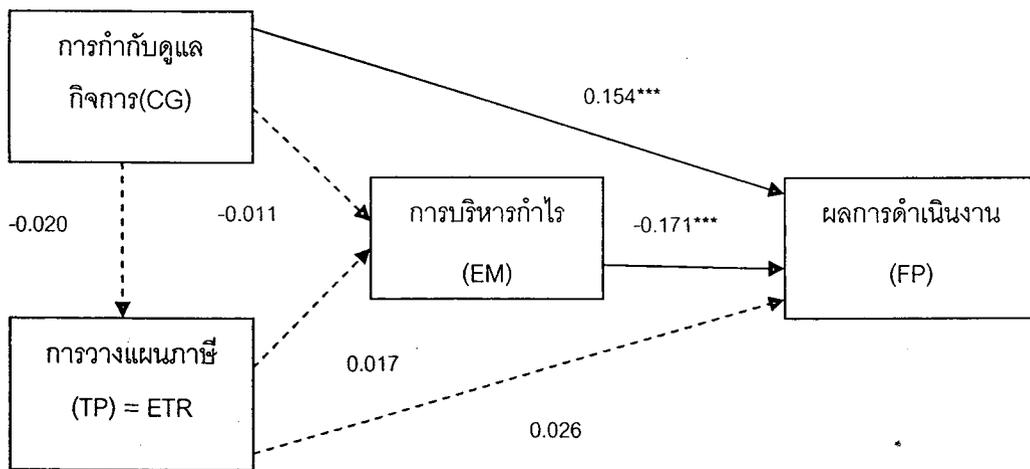
เส้นทางความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไรและการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้ โดยลูกศร----> แสดงถึงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ลูกศร —> แสดงถึงมีนัยสำคัญทางสถิติ และ \*\*\*, \*\*, \* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ ได้ดังนี้



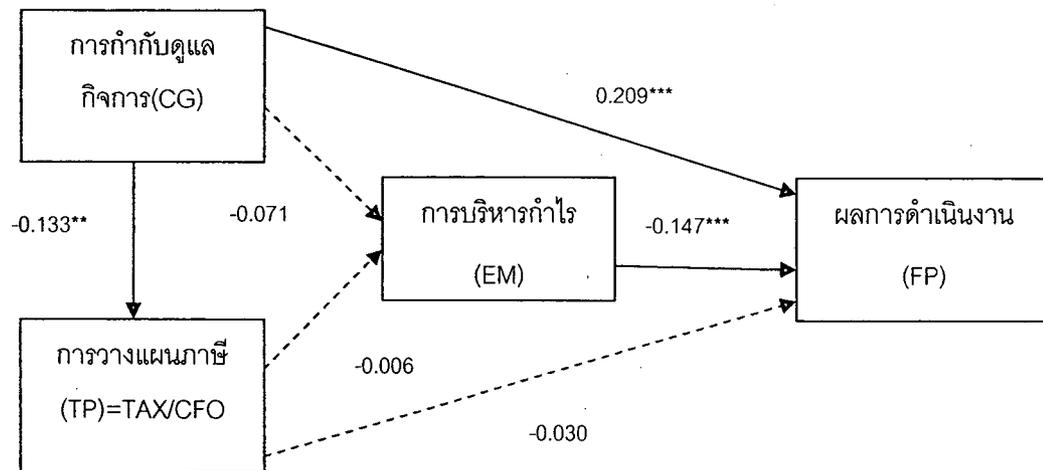
ภาพ 15 แสดงเส้นทางความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไร และการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน ปี 2554 และการวางแผนภาษีวัดจากค่า ETR



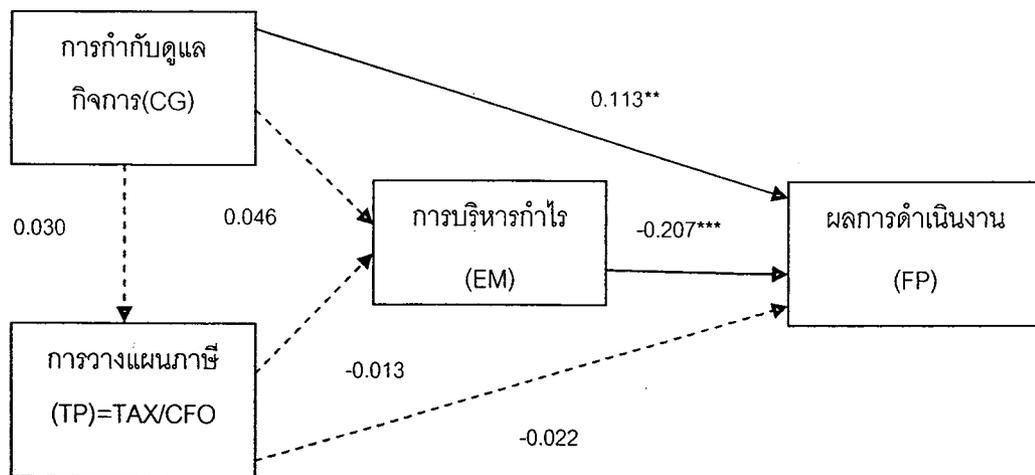
ภาพ 16 แสดงเส้นทางการความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไร และการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน ปี 2553 และการวางแผนภาษีวัดจากค่า ETR



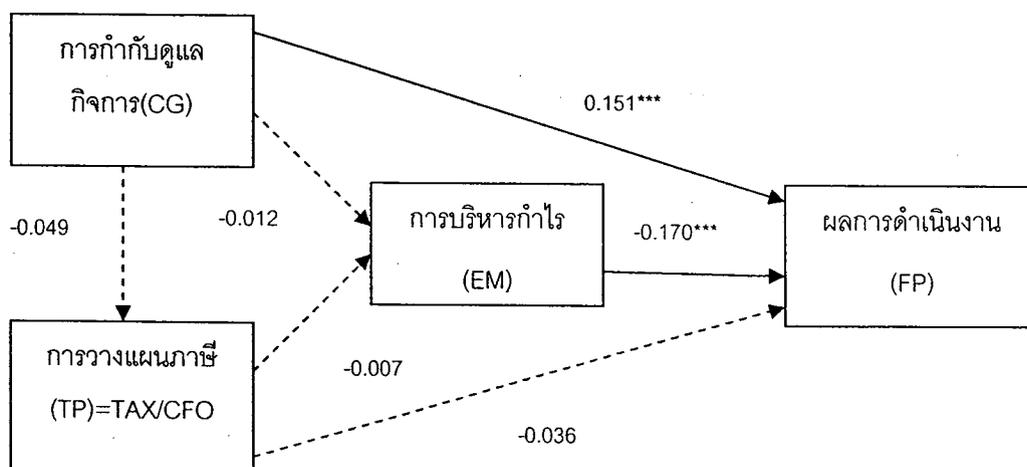
ภาพ 17 แสดงเส้นทางการความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไร และการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงานในภาพรวม และการวางแผนภาษีวัดจากค่า ETR



ภาพ 18 แสดงเส้นทางความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไร และการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน ปี 2554 และการวางแผนภาษีวัดจากค่า TAX/CFO



ภาพ 19 แสดงเส้นทางความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไร และการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน ปี 2553 และการวางแผนภาษีวัดจากค่า TAX/CFO



ภาพ 20 แสดงเส้นทางการสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไร และการวางแผนภาษีที่มีผลต่อผลการดำเนินงานในภาพรวม และการวางแผนภาษีวัดจากค่า TAX/CFO